

Saxo Grammaticus

Danmarks krønike

oversat af
Fr. Winkel Horn

BOG 7:

Frode V

Folk, der er kyndige i gamle Sager, fortæller, at Ingild havde fire Sønner, af hvilke de tre faldt i Krig og kun Olaf blev Konge efter sin Fader; andre fortæller, at Olaf var Søn af Ingilds Søster, hvilket dog er uvist. Efterslægten ved kun liden Besked om hans Bedrifter, som Oldtidens Slør har skjult; kun det sidste Raad, hans Visdom indgav, har overlevet Glemselen. Da han laa paa sit yderste, bød han nemlig af Omsorg for sine Sønner, Frode og Harald, at den ene skulde have Magt og Myndighed til Lands, den anden til Vands, og det ikke for bestandig, men saaledes, at de skiftedes til at have den et Aar ad Gangen. Saaledes blev Kongemagten delt lige imellem dem, men Frode, som først fik Herredømmet til Søs, kom i Vanry for de mange Nederlag, han led paa sine Vikingetog. Grunden til, at det gik ham saa ilde, var, at hans Søfolk var nygifte og foretrak de ægteskabelige Glæder for Besværlighederne ved Krigstjeneste uden for Landet. Da der var gaaet en Tid, tilfaldt Herredømmet til Søs den yngre Broder Harald, og han udsøgte sig, af Frygt for at lide samme Skuffelse som Broderen, Krigsfolk, der ikke var gifte. Hans Lykke svarede til det Valg, han havde gjort, thi han vandt som Viking lige saa stor Berømmelse, som hans Broder havde faaet Vanhæder, og derover blev Broderen misundelig paa ham. Hertil kom, at deres Hustruer, Signe og Ulfhild, af hvilke den ene var Datter af Svenskekongen Sivard, den anden af Karl, Statholderen i Gøtland, jævnlig trættedes om, hvem af dem der var mest højbaaren, og fik gjort Ende paa Samkvemmet imellem deres Mænd, og Følgen blev, at, da Samlivet saaledes var blevet brudt, delte Harald og Frode det Boskab, de havde fælles, og lagde mere Vægt paa de trættekjære Kvinders onde Ord end paa Broderkjærlighedens Pligter.

Frode mente nu ogsaa, at hans Broders Hæder bragte ham i Foragt, og han bød da en af sine Hirdmænd lønlig at ombringe ham, da han skønnede, at hans Undermand i Alder overgik ham i Mod. Da Daaden var øvet, lod han hemmelig Gjerningsmanden myrde, for at denne hans Medvider ikke skulde røbe Forbrydelsen. Derpaa bød han, for at gjøre det troligt, at han var uskyldig, og undgaa at blive brændemærket for denne Udaad, at der skulde anstilles en omhyggelig Undersøgelse over, hvorledes det var gaaet til med den Ulykke, der saa uventet havde voldt hans Broders Død. Men hvor mange Kunster han end gjorde, kunde han dog ikke hindre, at Menigmand i sit stille Sind gav ham Skylden. Da han senere en Gang spurgte Karl, hvem der havde dræbt Harald, svarede Karl, at det var falsk af ham at spørge om en Ting,

som han godt selv vidste. De Ord blev Karls Død, thi Frode skjønnede, at han hemmelig havde bebrejdet ham Brodermord.

Derpaa blev Harald og Halfdan, Haralds Sønner med Karls Datter Signe, stræbte efter Livet af deres Farbroder, men deres Fosterfædre udtænkte et snildt Middel til at frelse deres Liv. De bandt nemlig afhuggede Ulvekløer under deres Fodsaaler og lod dem ved tit at løbe omkring opfylde Moradset i Nærheden af Huset, hvor de boede, og den snedækte Jord med deres Spor, for at det skulde se ud, som om der havde været Vilddyr paa Færde. Derpaa dræbte de nogle Trælkvinders Børn, rev deres Lig i Stykker og spredte deres sønderrevne Lemmer rundt om. Da man nu forgjæves søgte efter de to Knøse, fandt man de spredte Stumper af Ligene, fik øje paa Ulvesporene og saa', at Jorden var bestænket med Blod; man troede da, at Drengene var bleven fortærede af graadige Ulve, og næsten ingen kunde tvivle over for et saa haandgribeligt Bevis paa, at de var bleven sønderrevne. Troen paa det, man havde set, blev Knøsenes Værn. Deres Fosterfædre skjulte dem strax i en stor Steneg, for at der ikke skulde være noget Spor af, at de var i Live, og i lang Tid blev der bragt dem Føde under Foregivende af, at de var Hunde; de blev ogsaa kaldt ved Hundenaavne, for at der ikke skulde komme noget ud om, at de blev holdt skjult. Kun Frode vilde ikke tro paa, at de var døde, og han gik til en Kvinde, der var kyndig i Spaadomskunst, og spurgte, hvor de var skjulte. Saa kraftige var hendes Galdresange, at hun havde Ord for i lang Afstand at kunne se en Ting og drage den frem, om den saa var aldrig saa godt gjemt. Hun sagde at en Mand ved Navn Ragnar hemmelig havde paataget sig at opfostre dem og for at skjule dem kaldte dem ved Hundenaavne. Da de nu ved hendes Galdresanges overvættets Kraft saa' sig dragne ud af deres Skjul og stadig trækkes nærmere og nærmere hen imod Sejdkvindens øjne, lod de, for ikke at blive forraadte ved den Magt, denne forfærdelige Tvang havde over dem, en Regn af Guld, som de havde faaet af deres Fosterfædre, falde i Skjødet paa hende. Da hun havde faaet denne Gave, lod hun, som hun pludselig blev syg, og faldt om som død. Da Tjenerne spurgte, hvad Grunden var til, at hun saaledes pludselig var faldet sammen, sagde hun, at det var umuligt at udgranske, hvor Haralds Sønner var flyet hen, thi deres Magt var saa stor, at den svækkede Virkningen selv af hendes kraftigste Sange; hun maatte derfor nøjes med en ringe Gave og kunde ikke vente nogen større Belønning af Kongen. Da Ragnar nu mærkede, at Rygtet om ham og hans Fostersønner begyndte at blive almindeligt i Folkemunde, drog han til Fyn med dem. Her blev han fanget af Frode og tilstod, at han havde skjult Knøsene, men bad Kongen om at skaane hans Myndlinger, som han havde berøvet deres Fader, han maatte ikke tro, der var nogen Lykke ved dobbelt Frændemord, sagde han. Ved disse Ord forvandlede han Kongens Grumhed til Skamfuldhed og lovede, at hvis de gjorde noget Opstyr i Riget, skulde han melde Kongen det. Saaledes skaffede han sine Myndlinger Sikkerhed og levede mange Aar uden Frygt.

Da de var bleven voxne, drog de til Sjælland, og da deres Venner bød dem at hævne deres Fader, svor de, at enten de eller deres Farbroder skulde være Dødsens, inden der var gaaet et Aar. Da Ragnar fik Nys om det, gik han, tilskyndet af Erindringen om, hvad han havde lovet, ved Nattetid til Kongeborgen og sagde i al Stilhed, at han kom for, som han havde lovet, at meddele Kongen noget, men han vilde ikke have, at de vækkede Frode, thi Kongen vilde ikke vide af, at nogen vækkede ham, naar han sov; gjorde nogen det, plejede han at straffe dem

med Sværdet; for saa grov en Forbrydelse ansaas det i gamle Dage paatrængende at forstyrre en Konge i hans Søvn, naar det ikke var nødvendigt. Da Frode om Morgenen fik dette at vide af Vagten, skjønnede han, at Ragnar var kommen for at bringe ham Bud om, at der var et Anslag i Gjære, og han samlede derfor en Krigsstyrke og besluttede at forekomme Svig ved Grumhed. Haralds Sønner havde ingen anden Udvej end at anstille sig som forrykte; da de pludselig saa' sig overrumplede, begyndte de nemlig som forrykte Mennesker at bære sig ad, som om de blev forfulgte af onde Aander, og da Frode troede, at de var besatte, opgav han sit Forehavende, idet han ansaa det for en Skam at angribe dem med Sværd, der syntes i Færd med selv at vende Sværdet imod sig. Men Natten efter brændte de ham inde, og saalunde fik han sin fortjente Straf for Brodermordet, thi efter at have angrebet Kongeborgen stenede de først Dronningen til Døde, og derpaa tvang de, efter at have stukket Ild paa Huset, Frode til at krybe ind i en for længst udgravet snæver Hule og søge Tilflugt i dens underjordiske Ganges Smuthuller. I denne Indespærring holdt han sig skjult, til han omkom kvalt af Røg og Dunster.

Halfdan og Harald

Da Frode var tagen af Dage, herskede Halfdan i henved tre Aar over Danmark; derpaa overgav han Herredømmet til sin Broder Harald som Stedfortræder og hærjede som Viking med Vold og Magt paa øland og de nærliggende øer, der skilles fra Sveriges Fastland ved et bugtet Sund. Her trak han om Vinteren sine Skibe paa Land og omgav dem med en Vold, og tre Aar tilbragte han paa dette Togt. Derpaa angreb han Sverige og fældede Kongen i et Slag. Saa vilde han tage en Dyst op med Kongens Dattersøn Erik, en Søn af hans Farbroder Frode, og da han havde faaet at vide, at Eriks Kæmpe Hake var dreven i at døve Sværd med Galdresange, lavede han sig til at hugge med en vældig Kølle besat med Jærnkopper, som om han vilde overvinde Trolddomsmagten med Træets Kraft. Derpaa satte han - thi han overgik alle andre ved sin udmærkede Tapperhed - midt under Fjendernes hidsigste Angreb Hjælmen paa sit Hoved, kastede Skjoldet og svang med begge Hænder Køllen imod den Mur af Skjolde, der blev rejst imod ham, og ingen Hindring var saa stærk, at den ikke blev slaet i Stumper og Stykker af dens vældige Slag; ogsaa Kæmpen, der styrtede frem for at slaas med ham, fældede han med et voldsomt Hug med sit Vaaben. Han tabte nu alligevel Slaget og flyede for at søge Lægedom for sine Saar til Helsingland til en Mand, der hed Vitolf, og som i sin Tid havde tjent Harald. Denne Mand havde tilbragt største Delen af sit Liv i Felten, men efter sin Høvdings sørgelige Død havde han trukket sig tilbage til denne øde Egn og søgte i Bondegjerning Hvile efter Krigens vante Idrætter. Selv var han ofte bleven ramt af Fjendens Spyd og Pile, og han havde erhvervet sig en ikke ringe Kyndighed i Lægekunsten ved stadig at maatte læge sine egne Saar; men hvis nogen søgte at opnaa hans Hjælp ved at smigre for ham, plejede han i Steden for at helbrede ham at give ham noget, som hemmelig gjorde ham Skade, thi han holdt det for ædlere at true sig Velgjerninger til end at sleske sig dem til. Da Eriks Krigsfolk, opsatte paa at angribe Halfdan, vilde til at gaa løs paa hans Hus, berøvede

han dem Synet saaledes, at de hverken kunde se Huset, skjønt det var tæt ved, eller finde Vej til det, i den Grad sløvede han deres Syn med en skuffende Taage.

Da Halfdan ved Vitolfs Bistand var kommen helt til Kræfter igjen, tog han Thore, en Kæmpe af udmærket Dygtighed, med sig og erklærede Erik Krig. Da den fjendtlige Styrke rykkede frem, og han saa', at den var hans overlegen i Antal, bød han, at en Del af hans Hær skulde skjule sig imellem Buskene ved Vejen for fra dette Baghold at gjøre det af med Fjenden, naar han rykkede frem, hvor Vejen var snævrest. Dette forudsaa Erik, som havde undersøgt Vejen, han maatte rykke frem ad, og han mente derfor, at han maatte trække sig tilbage, for at han ikke, naar han fulgte den foreskrevne Vej, ved Fjendernes Svig skulde komme i Klemme imellem de stejle Bjærges Krumninger. Det kom derfor til Kamp imellem dem i en Dal, der paa begge Sider indesluttedes af stejle Bjærgskrænter. Da Halfdan saa', at hans Fylking vaklede, klavrede han tillige med Thore op paa en Klippe, hvor der var fuldt op af store Sten, og derfra væltede de løsrevne Klippemasser ned over Fjenden nedenunder og knuste hans Fylking ved deres Fald og Vægt. Saaledes gjenvandt Halfdan med Sten den Sejr, hans Vaaben var gaet glip af. Paa Grund af denne tapre Bedrift fik han Tilnavnet Bjærggram, der synes at være sammensat af Ordet Bjærg og et Ord, der betegner hans Vildhed. Han kom snart i saa stort Ry blandt Svenskerne, at de holdt ham for at være en Søn af den store Thor, og at Folket viste ham guddommelig Ære og ansaa ham for værdig til, at man offentlig ofrede til ham.

Men eftersom det plejer at falde de overvundne vanskeligt at slaa sig til Ro, og de undertvungnes Frækhed bestandig higer imod, hvad der er dem forment, angreb Erik, medens han pønsede paa at raade Bod paa de Tab, hans Flugt havde paaført ham, de Landsdele, Halfdan havde underlagt sig. Ikke engang Danmark undlod han at lade sin Grumhed gaa ud over, idet han ansaa det for al Ære værd at hjemsøge den Mands Land, der havde fordrevet ham fra hans eget. Idet han saaledes foretrak at paaføre et andet Land Overlast frem for at vise den tilbage, der blev tilføjet hans eget, friede han Sverige fra Fjender, thi da Halfdan erfor, at hans Broder Harald var bleven slaaet af ham i tre Slag og fældet i det fjerde, blev han af Frygt for at miste Riget nødt til at forlade Sverige og vende hjem til Danmark, og saaledes kom Erik saa meget hurtigere igjen i Besiddelse af Herredømmet over Sverige, som han havde været let til at opgive det. Havde Lykken været ham lige saa gunstig i Henseende til at bevare Herredømmet som i Henseende til at gjenvinde det, vilde den ikke have givet ham i Halfdans Vold. Med hans Tilfangetagelse gik det saalunde til: Da Halfdan var vendt tilbage til Sverige, skjulte han snedig sin Flaade og sejlede imod Erik med to Skibe. Erik angreb ham med ti, og ad forskjellige Krogveje sejlede han saa tilbage til det Sted, hvor han havde sin Flaade skjult. Erik forfulgte ham for langt, og den danske Flaade kom frem paa Havet. Erik blev omringet, men han afslog det Tilbud, der blev gjort ham om at beholde Livet paa Betingelse af Trældom, han kunde ikke inklade sig paa at sætte Livet over Friheden og foretrak Døden for Trællekaar for ikke at faa Ord for af Begjærlighed efter Livet at lade sig fra fri Mand gjøre til Træl og for ikke at blive den Mands underdanige Tjener, som Lykken for stakket siden havde gjort til hans Ligemand. Saa lidt vil Tapperheden vide af at kjøbe Livet med Vanære. Han blev da lagt i Lænker og sendt bort til et Sted, hvor mange vilde Dyr holdt til, og fik saaledes et Endeligt, som en saadan Sjælsstorhed ikke havde fortjent.

Halfdan, som nu var Herre over to Riger, smykkede det Ry, han havde vundet, med trefoldig Hæder; han var nemlig veltalende og forfaren i at digte paa den fra Fædrene nedarvede Vis og ikke mindre udmærket til al Kæmpeidræt end til at haandhæve sin kongelige Magt og Myndighed. Men da han fik Nys om, at to dristige Vikinger, Toke og Amund, truede de omliggende Landsdele, angreb han dem og fældede dem i et Søslag, thi intet, holdt de gamle for, var mere værd at eftertrægte end Berømmelse, som ikke vandtes ved Rigdoms Glans, men ved Vaabendaad. De navnkundigste Mænd i gamle Dage lagde derfor Vind paa at tage sig af Oprør og yppe Strid, hadede Lediggang, foretrak Krig for Fred, satte en Ære i Dyder og ikke i Rigdom og havde mest Glæde af Kamp og Krig, mindst af Gjæstebud.

Men Halfdan kom ikke længe til at savne en Medbejler. En Mand ved Navn Sivald, af saare berømmelig Herkomst, fortalte nemlig med Graad og Klage de paa Tinge forsamlede Svenskere, hvorlunde Frode og hans Dronning var komne af Dage, og vakte derved saa stort Had til Halfdan hos næsten alle, at de Fleste gav deres Minde til, at han maatte gjøre Oprør. Han lod sig nu ikke nøje med at have opnaaet deres Stemmer, men bedaarede i den Grad Folkets Sind ved sin Ærgjerrigheds Kunster, at han fik næsten alle med til at sætte Kongekronen paa hans Hoved. Han havde syv Sønner, der var saa drevne i Trolddomskunster, at de tit, naar de pludselig blev grebne af voldsomt Raseri, hylede skrækkelig, bed i deres Skjolde, slugte gloende Kul og gik igjennem et hvilket som helst Baal, man tændte op for dem, og der var saa intet andet Middel til at faa Bugt med deres Afsindighed end enten at lægge dem i Lænker eller bringe dem Menneskeliv som Sonoffer. Dette Raseri indgav deres grumme Sind eller onde Aander dem. Da Halfdan spurgte dette, medens han var optagen af Vikingetog, sagde han, at det var godt, at hans Krigsfolk, som hidtil havde raset imod fremmede, nu kom til at bruge Sværdene imod deres Landsmænds Kjød og Blod, og at de, som havde været vante til at lægge Vind paa at udvide Riget, nu kom til at hævne den Uret, der var bleven øvet ved, at man havde bemægtiget sig det. Da han rykkede frem, skikkede Sivald Sendemænd til ham og opfordrede ham til, i Fald hans Bedrifter svarede til det Ry, der gik af dem, og han var saa stor en Mand, som han havde Ord for at være, at møde ham og hans Sønner i Enekamp og skaane sin Hær ved selv at udsætte sig for Fare. Da Halfdan svarede, at det ikke var Lov, at mere end to skulde kæmpe med hinanden, sagde Sivald, at det var intet Under, at en ugift Mand, som ingen Børn havde, undslog sig for den Kamp, der bødes ham, eftersom hans kølige Natur havde gydt ham en led Kulde baade i Kroppen og i Sjælen; Børn hørte sammen med deres Ophav, thi de var komne til Verden som Kjød af hans Kjød; han og hans Sønner maatte derfor regnes for én Mand, thi Naturen havde saa at sige givet dem ét Legeme. Opbragt over denne skammelige Spot tog Halfdan mod Udfordringen for ved ypperlige Manddomsgjæringer at hævne den forsmædelige Bebrejdelse, der var bleven gjort ham, fordi han var ugift. Medens han nu vankede om i en skyggefuld Skov, rykkede han en Eg, der stod paa hans Vej, op af Jorden med Rode og lavede sig en vældig Kølle af den ved blot at hugge Grenene af, og stolende paa dette Vaaben digtede han følgende korte Kvad:

Knejsende jeg
Køllen bærer,
Køllen, som

skal knuse Fjenden.
Glade vist ej
Gøter vorder,
faar de først
dens Hug at føle.

Haardest Hals
dens Hug skal knække,
Pandebrask
som Glar den bryder,
vilde Voldsmænd
Ve den volder,
for dens Slag
skal Svensken segne.

Blod skal flyde,
Ben skal brydes,
hvor min svenske
Kølle svinges.
Sine Landsmænds
Liv den øder,
Frænde tit er
Frænde værst.

Efter at have kvædet dette gik han løs paa Sivald og hans syv Sønner; deres svare Kræfter nyttede dem intet imod hans vældige Kølle, og han fældede dem alle.

Paa den Tid satte en Mand, som kom fra Helsingland og hed Hardben, en Ære i at røve og voldtage Kongedøtre; hvo, som vilde hindre ham i at tilfredsstille sin Lyst, slog han ihjel; han foretrak altid fornemme Jomfruer for dem af ringe Herkomst, og jo mere højbaarne de Møer var, han krænkede, des mere Ære mente han, han havde af det. Ingen, som vovede at maale sig med ham i Tapperhed, slap ustraffet derfra; hans Krop var saa stor, at den maalte ni Alen i Længde. Han havde til Husfæller tolv Kæmper, som havde den Bestilling at binde ham for at dæmpe det Raseri, der kom over ham, hver Gang Kamplysten kom op i ham. Disse Mænd opfordrede Halfdan til at holde Tvekamp med Hardben og hans Kæmper, og han ikke blot lovede det, men lovede ogsaa med den største Selvtillid, at han nok skulde gaa af med Sejren. Da Hardben hørte det, blev han strax greben af Raseri, bed Stykker ud af Skjoldranden, slugte brændende Kul, tog gloende Emmer i Munden og sank dem, saa de gik helt ned i Indvoldene, løb uden at ænse nogen Fare gennem knitrende Flammer, og til sidst, da han havde bedrevet alle Slags Grumheder, gjennemborede han i sit Raseri sex af sine Kæmper med sit Sværd. Det er uvist, om denne Afsindighed kom over ham som Følge af Kamplyst, eller den hidrørte fra medfødt Vildhed. Derpaa gik han tillige med Resten af sine Kæmper løs paa Halfdan, som knuste ham med en umaadelig stor Hammer, og saaledes gik

han glip af Sejren og mistede oven i Kjøbet Livet, og baade Halfdan, som han havde udæsket, og de Konger, hvis Døtre han havde taget med Vold, fik Hævn over ham.

Men Skæbnen bød stadig Halfdan uventet Anledning til Kamp, som om den aldrig kunde blive kjed af at sætte hans Kræfter paa Prøve.

Det traf sig saa, at en Finne ved Navn Egder paa sine Vikingetog gjorde Strandhug hos Svenskerne, og Halfdan angreb ham da med tre Skibe - saa mange, havde han nemlig faaet at vide, at ogsaa Egder havde. Natten gjorde Ende paa Kampen, inden han havde overvundet ham, men Dagen efter fældede han ham i Tvekamp. Saa kom det ham for øre, at en vældig Kæmpe ved Navn Grim under Trusel om Tvekamp bejlede til Thorhild, Datter af en Underkonge ved Navn Hød, og at hendes Fadcr havde kundgjort, at den, der ryddede Kæmpen af Vejen, skulde faa Datteren til Ægte, og skjønt Halfdan var bleven gammel i ugift Stand, følte han sig ikke mindre tilskyndet ved Underkongens Løfte end ved Kæmpens Frækhed og begav sig til Norge. Da han kom did, udslettede han alle Mærker, man kunde kjende ham paa, ved at sværte sit Ansigt med Snavs, og da han kom ind paa Kamppladsen, drog han først sit Sværd. Da han vidste, at hans Fjende havde døvet det med sit Blik, kastede han det paa Jorden, drog et andet af Balgen, gik løs paa Grim med det og hug de yderste Led af hans Brynje og den nederste Del af hans Skjold igjennem. Grim undrede sig over, at han havde kunnet gjøre det, og sagde, at han ikke mindedes at have set nogen gammel Mand kæmpe taprere; derpaa drog han sit Sværd og kløvede med et Hug Skjoldet, Halfdan holdt op imod ham. Da han ikke strax kunde faa den højre Haand trukket til sig efter Hugget, var Halfdan ufortøvet rede og skyndte sig at hugge den af med sit Sværd, men Grim greb ikke des mindre Sværdet med venstre Haand, stak ham i Laaret og gav ham saaledes et ringe Saar som Hævn for, at han havde lemlæstet ham. Halfdan, som nu havde sejret, tillod den overvundne at købe den Rest af Liv, han havde tilbage, for en Sum Penge, thi han vilde ikke have Ord for skammelig at tage de usle Rester af Liv fra en ukampfør og lemlæstet Mand, og herved viste han sig næsten lige saa stor ved at skaane sin Fjende, som han havde vist sig ved at overvinde ham. Som Løn for sin Sejr fik han Thorhild til Ægte og avlede med hende en Søn Asmund, som de norske Konger holder det for en Ære at nedlede deres Herkomst fra, idet de saaledes ordentligvis fører deres Æt op til Halfdan.

Saa var der en Viking ved Navn Ebbe, som, skjønt han var af ringe Byrd, ansporet af den Selvtillid, han følte som Følge af sin Tapperhed, attraaede et fornemt Giftermaal. Han forlangte Sigrid, en Datter af Gøternes Konge Yngve, til Ægte og derhos Hælvten af Riget i Medgift. Halfdan hlev spurgt til Raads, om man skulde tilstaa ham dette Giftermaal, og han raadede da til, at man paa Skrømt skulde gaa ind derpaa, saa skulde han nok faa det forpurret, lovede han. Han paalagde dem ogsaa at lade en Plads staa aaben til ham ved Gjæstebudet. Yngve fulgte Raadet, og Halfdan aflagde da alt, hvad der vidnede om hans kongelige Værdighed, og paatog sig en fremmed og uanselig Skikkelse. Da han ved Naltetid indfandt sig til Bryllupsfesten, blev de, han mødte, forskrækkede for ham og undrede sig over, at der var kommen en Mand, som var større end andre Mennesker. Saa snart han var kommen ind i Kongeborgen, mønstrede han alle dem, der var der inde, og spurgte, hvem det var, der sad næst ved Kongen. Da Ebbe nu svarede, at det var Kongens tilkommende

Svigersøn, der sad ved Siden af ham, spurgte Halfdan ham med de harmfuldeste Ord, om han var afsindig eller besat af onde Aander, siden han havde Frækhed nok til at mænge sin Slægts usle Smuds med en højbaaren Æts Herlighed og dristede sig til at lægge sine Bondenæver paa Kongeætten, og saa nøjedes han ikke engang med at begjære hende, men vilde have Del i et fremmed Rige. Derpaa udæskede han ham til Kamp og sagde, at han ikke fik sit ønske opfyldt, før han havde sejret. Ebbe sagde, at Utysker sloges om Natten, Mænd om Dagen, men for at han ikke skulde undslaa sig for Kampen under Paaskud af, at det var Nat, svarede Halfdan hertil, at Maanen skinnede saa klart, at det var lyst som om Dagen. Saaledes nødte han Ebbe til at slaas og forvandlede Gildet til et Skuespil og fældede ham, saa der blev Ligfærd i Steden for Bryllup. Da der var gaaet nogle Aar, drog han til Danmark, og da han ingen Børn havde, efterlod han sine Skatte til Yngve og bestemte, at han skulde være Konge efter ham. Yngve blev senere fældet i Krig af en Medbejler ved Navn Ragnald; han efterlod sig en Søn ved Navn Sivald.

Sivald

Sivald havde en Datter, der hed Syrithe og var saa overvættes blufærdig, at skjønt hun formedelst sin Skjønhed havde en stor Mængde Bejlere, lod det til, at ingen af dem kunde faa hende til blot saa meget som at se paa sig. Stolende paa denne sin Selvbeherskelse bad hun sin Fader give hende den til Husbond, som ved sine fagre Ords Sødhed kunde opnaa et Blik af hende. I gamle Dage plejede nemlig Pigernes Selvbeherskelse hos os mægtig at tæmme frække Mænds Blik, for at Sindets Renhed ikke skulde besmittes af den Frihed, øjnene tog sig, og man lagde Vind paa, at Ansigtets Blufærdighed bar Vidne om Hjærtets Kyskhed. Nu var der en Mand ved Navn Ottar, Ebbes Søn, som stadig brændte af Begjærlighed efter at bejle til denne Jomfru, hvad enten det nu var hans store Bedrifter eller Tillid til hans Veltalenhed og høviske Væsen, der opflammede ham, men skjønt han ved at opbyde alle sin Aands Kræfter søgte at formilde hendes Blik, kunde han med al sin Kunst ikke faa hende til at slaa øjnene op, og han drog bort undrende sig over hendes Strængheds uovervindelige Standhaftighed. Saa var der en Jætte, som var opsat paa det samme, og da han skjønnede, at han heller ingen Vegne kunde komme med hende, underkjøbte han en Kvinde, som efter at have vundet Jomfruens Fortrolighed en Tid lang tjente hende som Terne og omsider fik lokket hende langt bort fra hendes Faders hus ved listig at dreje om ad en Sidevej, hvorpaa Jætten strax styrtede frem og bortførte hende til en Bjærgegns snævreste Afkroge. Andre holder for, at han selv falskelig paatog sig en Kvindes Skikkelse og ved stadig at øve sine listige Kunster fik Pigen lokket bort fra Hjemmet og saa til sidst bortførte hende. Da Ottar spurgte det, gjennemsøgte han Bjærgets Afkroge for at finde Jomfruen, og da han havde fundet hende, slog han Jætten ihjel og førte hende bort med sig, men Jætten havde med saadan Flid bundet Pigens Haar, at de var helt filtret ind i hinanden og ligesom dannede en sammenhængende kruset Masse, saa det næsten ikke var muligt at faa den sammenfiltrede Haarknude løst op uden at bruge Kniven. Ottar søgte atter ved at lokke for Pigen paa forskjellig Maade at opnaa et Blik af hende, og først efter at han længe forgjæves havde søgt at faa hende til at slaa sine

ubevægelige øjne op, opgav han sit Forehavende, da han ingen Vegne kunde komme; men krænke Pigen kunde han ikke faa sig til, thi han vilde ikke paa saa styg en Maade sætte en Plet paa saa højbaaren en Jomfru, Saa vankede hun længe ad forskellige Krogveje om i ødemarkerne, til hun i Skoven kom til et Hus, hvor der boede en Ellekvinde af overmaade stor Væxt. Hun satte hende til at vogte sine Geder, men Ottar hjalp hende fri og fristede hende atter ved at kvæde saalunde:

Lad dig sige,
lyd mit Raad,
føj min Vilje,
vord min Viv;
bedre, Mø,
det vist dig baader
end at gjæte
Gygens Geder.

Bort fra Hexens
hus du fare,
fly nu flux
og følg mig, Mø.
Snart jeg paa
min snelle Snekke
fører dig
til mine Frænder.

Vend til mig
dit Blik, du væne,
se, med Længsel
jeg dig søgte.
Blot et Blik
jeg beder om,
kan du nænne
det at nægte?

"Hvad har saaledes forstyrret din Forstand og gjort dig saa afsindig", sagde han, "at du hellere vil vogte fremmedes Hjord og regnes blandt Utyskers Trælkvinder end, som det sømmer sig, give dit Minde til at blive min Viv?" Men for at hendes kyske Sinds Standhaftighed ikke skulde komme til at vakle ved Synet af noget, af hvad der var om hende, holdt hun ikke des mindre urokkelig øjnene nedslagne. Hvor stor maa ikke Kvindernes Ærbarhed have været i de Tider, eftersom de ikke engang ved deres Elskers ivrigste Lokken kunne bevæges til at se blot ganske lidt op! Da Ottar ikke engang ved de to gode Tjenester, han havde vist hende, kunde opnaa et Blik af Jomfruen, vendte han skamfuld og bedrøvet tilbage til sin Flaade. Syrithe løb paa sin vante Vis langt bort over Klipperne, og da det traf sig saa, at hun paa sin Omflakken kom til Ebbes Ganrd, udgav hun sig, skamfuld over sin Nøgenhed og Hjælpeløshed, for at

være et Fattigmandsbarn. Ottars Moder skjønnede nu imidlertid alligevel, at hun var en ædelbaaren Kvinde, til Trods for at hun var falmet og klædt i en fattig Kjortel, viste hende til Sæde paa en Hædersplads og beholdt hende hos sig med en Venlighed, som var al ære værd, thi Jomfruens Dejlighed røbede hendes ædle Herkomst, og hendes Aasyn bar Vidne om hendes Æt. Da Ottar saa' hende, spurgte han hende, hvorfor hun skjulte sit Ansigt med sin Kjortel, og for yderligere at prøve hendes Sindelag, foregav han, at han skulde have Bryllup og lod Syrithe bære Lyset, da han gik til Brudekammeret. Da Lyset næsten var brændt ned, og hun pintes mere og mere, alt som Flammen kom nærmere og nærmere, lagde hun en saadan Taalmodighed for Dagen, at hun ikke rørte Haanden, saa man skulde tro, at hun ingen Smerte følte ved, at hun brændte sig; den Ild, der var i hendes Indre, dæmpede nemlig den udvortes Hede, og den glødende Attraa i hendes Sjæl holdt Flammen, som sved hendes Hud, Stangen. Omsider bød Ottar hende give Agt paa sin Haand, og bly slog hun øjnene op og saa' paa ham med sit milde Blik; det foregivne Bryllup blev nu strax opgivet, og hun fulgte med ham til Brudesengen som hans Hustru. Senere fangede Sivald Ottar og hade i Sinde at lade ham hænge, fordi han havde skjændet hans Datter, men Syrithe gjorde da strax Rede for, hvorledes det var gaaet til med hendes Bortførelse, og skaffede ikke blot Ottar Kongens Gunst igjen, men fik ogsaa sin Fader til at ægte hans Søster.

Nogen Tid efter stod der paa Sjælland et Slag imellem Sivald og Ragnald med udsøgte Krigere af udmærket Tapperhed paa begge Sider. I tre Dage anrettede de et stort Blodbad, men saa stor var Tapperheden paa begge Sider, at det var uvist, hvorhen Sejren vilde vende sig. Da styrtede Ottar, hvad enten han nu var bleven kjed af den langvarige Kamp eller blev greben af Begjærlighed efter at vinde Hæder, med Dødsforagt ind paa Fjendernes Fylking, hvor den var tættest, fældede Ragnald midt iblandt hans tapreste Krigere og skaffede saaledes pludselig Danskerne Sejr. Dette Slag blev ellers mærkeligt ved den Fejghed, de anseligste Stormænd lagde for Dagen, thi hele Hæren blev greben af en saadan Rædsel, at fyrretyve af de tapreste Svenskere siges at have vendt Ryg og taget Flugten. Den ypperste iblandt dem, Stærkodderj plejede ellers ikke at lade sig forskrække, om det saa gik nok saa haardt til, og Faren var aldrig saa stor, men nu blev han greben af en sælsom Angst og foretrak at følge sine Stalbrødre paa Flugten frem for at lade haant derom. Jeg skulde næsten tro, at det var guddommelige Magter, der indjog ham denne Skræk, for at han ikke skulde bilde sig ind, at han var i Besiddelse af overmenneskelig Tapperhed. Saaledes plejer de dødeliges Lykke aldrig at være fuldkommen. Alle disse Mænd gav sig i Tjeneste hos Hake, den største Viking i de Tider, som Vrag fra Krigen. der skyldedes op til ham.

Sigar

Derpaa blev Sigar Konge efter sin Fader Sivald. Han havde Sønnerne Sivald, Alf og Alger og en Datter, Signe. Alf, som overgik de andre i Mod og Fagerhed, gav sig i Vikingefærd. Hans Haar, der var ganske lyst, var omstraalet af en saadan Skjønhed, at det skinnede som Sølv. I de samme Dage skal der i Gøtland have været en Konge ved Navn Sivard, som havde to Sønner, Vemund og østen, og en Datter, Alvilde, som saa at sige lige fra Vuggen af var saa

ærbar, at hun stadig skjulte sit Ansigt med sit Slør for at undgaa, at hendes Skjønhed vakte nogens Attraa. Hendes Fader satte hende i stræng Forvaring og lod hende opfostre en Drage og en Snog, for at dette Kryb, naar det voxede til, kunde vogte hendes Kyskhed, thi det var ingen let Sag at bane sig Vej til et Kammer, som der var sat saa farlig en Slaa for. Han bestemte ogsaa, at, om nogen forgjæves søgte at skaffe sig Adgang dertil, skulde han strax halshugges og hans Hoved sættes paa en Stage. Den Frygt, der saaledes var knyttet til dette dumdristige Foretagende, lagde en Dæmper paa Ungersvendenes iltre Sind. Alf, Sigars Søn, fandt imidlertid, at det var desto berømmeligere at gjøre Forsøget, jo farligere det var; han meldte sig derfor som Bejler og fik Anvisning paa at fælde Dyrene, der holdt Vagt uden for Jomfruens Bur, thi, som kundgjort var, tilkom det den, der besejrede dem, at tage hende i Favn. For ret at egge deres Raseri imod ham hyllede han sig i et blodigt Skind, og omgjordet med det jog han, saa snart han var kommen inden for Indhegningens Port, et gloende Staal, som han holdt i en Tang, i Svælget paa den gabende Drage og fældede den saaledes. Derpaa kastede han sit Spyd midt i Gabet paa Snogen, der snoede og bugtede sig frem imod ham, og det blev dens Bane. Da han nu krævede den Løn, der var lovet for Sejren, sagde Sivard, at han kun vilde tage den til Svigersøn, som hans Datter selv frit valgte. Pigens Moder var den eneste, som ikke saa' med gunstige øjne paa hans Bejlen, og udforskede i en hemmelig Samtale sin Datters Sind. Da denne ivrig priste ham for hans Tapperhed, gjorde hun hende haarde Bebrejdelser, fordi hun slappede sin Kyskhed og lod sig fange af lokkende Blikke og uden at spørge om hans Dyd med letfærdigt Sind kastede sine øjne paa Skjønhedens daarende Tillokkelser. Saa fattede Alvilde Foragt for den danske Ungersvend, ombyttede sine Kvindeklæder med Mandsdragt og blev fra en over al Maade bly Jomfru til en grim Viking. Efter at have taget adskillige Piger, der var lige saadan sindede som hun, i sin Tjeneste kom hun tilfældigvis til et Sted, hvor en Flok Vikinger sørgede over Tabet af deres Høvding, som var falden i Kamp. Formedelst hendes Fagerhed gjorde de hende til deres Høvding, og hun udførte Bedrifter, der langt overgik, hvad man kunde vente af en Kvindes Mod. Alf gjorde mange møjsommelige Togter for at opsøge hende, og ved Vintertid traf det sig saa, at han stødte paa Blakmannernes Flaade. Vandet var paa den Tid haardt frosset, og Skibene var omgivne af en saadan Ismasse, at de ikke var til at faa af Stedet, om man saa trak paa Aarerne af alle Kræfter. Da den langvarige Frost bød de indespærrede en sikrere Vej, beføl Alf sine Mænd at begive sig ud paa Havets faste Flade med deres Sokkebrog paa, efter at de havde taget deres glatte Sko af for bedre at kunne staa fast, naar de løb over Ismarken. Blakmannerne troede, at de vilde tage Flugten, saa hurtig deres Fødder kunde bære dem, og angreb dem derfor, men de kunde ikke staa fast paa Benene, thi den glatte Is gjorde deres Gang usikker. Danskerne derimod gik med faste Fjed over det af Kulden stivnede Vand og overmandede deres Fjender, der var usikre paa Benene. Efter at have overvundet dem satte de Kursen mod Finland. Da de dér kom ind i en snæver Vig, sendte de Spejdere ud og fik da at vide, at havnen holdtes besat af nogle faa Skibe. Alvilde var nemlig før end de sejlet ind i den samme snævre Vig med sin Flaade. Da hun nu saa Skibe, hun ikke kjendte, langt borte, roede hun dem hurtig i Møde, thi hun holdt for, at det var bedre at angribe Fjenden end at bie paa ham. Alfs Mænd syntes ikke om at angribe Fjendens Skibe med de faa, de havde, men han svarede, at han vilde skamme sig, om nogen skulde komme og fortælle Alvilde, at han

havde opgivet sit Forsæt, fordi der kom nogle faa Skibe imod ham, man burde ikke lade saadan en Smaating sætte en Plet paa det Ry, man havde vundet ved store Bedrifter. Danskerne undrede sig ikke lidet over, hvor deres Fjender havde saa fagre Legemer og saa velskabte Lemmer fra. Da Søslaget begyndte, sprang Alf over i Alvildes Forstavn og gik frem helt til Bagstavnen, idet han fældede enhver, der stillede sig imod ham. Hans Stalbroder Borkar slog Hjælmen af Alvilde, og da han saa', hvor glathaget hun var, skjønnede han, at her burde man kysse og ikke slaas, lægge de grumme Vaaben til Side og handle med Fjenden paa en blidere Maade. Alf blev glad over, at hun, som han med utrættelig Møje og under saa mange Farer havde søgt til Lands og til Vands, nu uformodentlig førtes ham i Møde; han greb hende ivrig og nødte hende til igjen at ombytte Mandsdragten med Kvindeklæder, og siden fik han med hende en Datter Gyrithe. Borkar ægtede en af Alvildes Følge ved Navn Gro og fik med hende en Søn Harald, som den næste Slægt kaldte med Tilnavnet Hildetand.

For at nu ingen skal undre sig over, at det svage Kjøen lagde sig efter Krigsvæsen, vil jeg gjøre et lille Sidespring for kortelig at gjøre Rede for saadanne Kvinders Vilkaar og Sæder. Der gaves i fordums Dage blandt Danskerne Kvinder, som omdannede deres kvindelige Skjønhed til mandigt Væsen og anvendte næsten al deres Tid paa krigerske Idrætter, for at deres Tapperhed ikke skulle sløves ved Yppigheds Smitte. De hadede nemlig al Slags vellystig Levemaade og hærdede stadig Legeme og Sjæl ved Udholdenhed og Anstrængelse, og idet de gav Afkald paa al kvindelig Svagheds Blødagtighed, tvang de Kvindesjælen til at lægge sig efter mandlig Grumhed og lagde saa ivrig Vind paa Krigsvæsenet, at man kunde fristes til at tro, de ikke længer var Kvinder. Det var især saadanne, som havde stærke Sjæle eller udmærkede sig ved slanke, høje Legemer, der plejede at slaa ind paa det Liv. Som om de glemte de Kaar, de var fødte i, og foretrak Barskhed for kjælnørd, bød de kamp i Steden for Kjærtegn, tørstede efter Blod og ikke efter Kys, lagde sig hellere efter Krigens end efter Kjærlighedens Idrætter og krystede Spyd i de Hænder, de burde have brugt ved Væven, tænkte ikke paa Brudesengen, men paa Døden, og angreb med hvasse Vaaben de Mænd, som de kunde have frydet med deres Skjønhed. Nu vender jeg tilbage fra denne Udflugt og tager Traaden op igjen.

Tidlig om Vaaren, da Alf og Alger atter havde givet sig ud paa Vikingetog og afsøgte Havet i forskellige Retninger, stødte de med hundrede Skibe paa Underkongen Hamunds Sønner Helvin, Hagbard og Hamund. De yppede Kamp med dem, og kun Tusmørkets Taage standsede deres af Blodbadet trætte Hænder, og Krigsmændene fik Befaling til at holde Fred om Natten. Dagen efter blev Freden fornyet og stadfæstet ved gjensidig Ed, thi saa store Saar havde begge Parter faaet i Gaarsdagens Kamp, at der ikke kunde være Tale om at begynde igjen, saa de, som lige stor Tapperhed havde udmattet, blev af Nødvendigheden drevne til at holde Fred. I de samme Dage bejlede Hildegisel, en Tysker af fornem Herkomst, stolende paa sin Fagerhed og høje Byrd, til Sigars Datter Signe, men hun nærede den største Foragt for ham paa Grund af hans Uanselighed, thi Mod havde han selv ingenting af og vilde helst grunde sin Lykke paa andres Gjævhed. Det Ry, der gik af Hakes store Bedrifter, havde især bøjet hendes Hu til ham, thi hun havde større Tanker om de stærke end om de svage og beundrede ikke Skjønhed, men Bedrifter, vel vidende, at al Fagerheds Tilløkkelse blegner i Sammenligning med Tapperhed og ingenlunde kan veje op mod den. Der gives nemlig Piger,

som mere betages af deres Elskeres Navnkundighed end af deres smukke Udseende, som ikke dømmes efter det ydre, men efter det indre, og som kun Ærbødighed for en Mands Mod kan opflamme til at give ham deres Tro. Men da Hagbard nu kom til Danmark med Sigars Sønner og uden deres Vidende fik deres Søster i Tale, fik han hende til at love ham hemmelig at skjænke ham sin Elskov. Da senere Ternerne holdt Mandjævning imellem de gjæveste Mænd og sammenlignede deres Adkomster til Berømmelse, sagde hun, at hun foretrak Hake for Hildegisel, thi hos denne fandt hun intet andet, der var værd at prise, end hans Skjønhed, men hos hin vejede det gjæve Sind op imod det uskjønne Ansigt. Og ikke tilfreds med at have prist ham med jævne Ord, kvad hun denne Vise:

Favr og fin
ej Folk ham finder,
men som herlig
Helt han prises.
Mod og Manddom
Manden pryder
mest af alt
i mine øjne.

Se, hvor stolt
hans øje straalere,
Adel lyser
af hans Aasyn!
Om den anden
ej jeg véd
andet end,
at fager er han.

Kun en stakket
Stund det varer,
før hans Fagerhed
er falmet.
Vist jeg om
den anden ved:
aldrig ruster
Heltens Ry.

Mig ej flygtig
Skjønhed frister,
daarer mig
som mange andre.
Højt jeg priser
Heltens Manddom,

ænsrer ej
et fager Ansigt.

Det bares dem, som var til Stede og hørte denne Vise, for, som kvad hun Hagbards Pris under Hakes Navn. Hildegisel blev gram i Hu over, at hun foretrak Hagbard for ham og fik ved Gaver en blind Mand ved Navn Bølvis lokket til at faa Venskabet mellem Sigars og Hamunds Sønner vendt til Had. Kong Sigar plejede nemlig ved alt, hvad han tog sig for, at lytte til to gamle Mænds Raad, af hvilke Bølvis var den ene. De var saa forskellige i Sind, at den ene plejede at bringe Folk, der var Fjendskab imellem, til at fatte Venskab for hinanden, den anden lagde Vind paa at sætte Splid imellem Venner og puste til Ilden, naar der var Fjendskab imellem dem. Bølvis bagvaskede da først Hamunds Sønner for Sigars Sønner med løgnagtig og ondskabsfuld Tale; de plejede aldrig trofast at holde Fred og Stalbroderskab, sagde han, det var bedre at holde Styr paa dem ved at kriges med dem end ved at slutte Forbund med dem. Ungersvendenes Pagt blev da brudt, og medens Hagbard var borte, angreb Sigars Sønner Alf og Alger Helvin og Hamund og fældede dem ved den Havn, som kaldes Hamunds Vig. Hagbard kom saa senere med friske Kræfter for at hævne sine Brødre og fældede dem i et Slag. Hildegisel slap fra det med et Spyd igjennem begge Arsballerne, hvilket gav Anledning til Spot over de tyske Stridsmænd, thi dette Saar var jo ikke blot stygt, men ogsaa skjændselsfuldt.

Derpaa klædte Hagbard sig i Kvindeklæder, og som om han ingen Overlast havde tilføjet Sigars Datter ved at dræbe hendes Brødre, gik han ene til hende i Tillid til det Løfte, hun havde givet ham, idet han mere stolede trygt paa hendes Troskab end nærede Frygt for Følgerne af sin Daad. I den Grad lader vellystig Attraa haant om Farer. Og for at have et Paaskud for Rejsen udgav han sig for Hakes Skjoldmø og sagde, at han bragte Bud fra ham til Sigar. Da han om Aftenen fik sit Natteleje anvist blandt Ternerne, og Pigerne, som tvættede hans Fødder, tørrede dem, spurgte de, hvoraf det kom, at hans Ben var saa laadne og hans Hænder saa haarde at føle paa. Han kvad da:

Sært, at I
kan spørge, Piger,
hvi min Saal
er sejt som Horn,
hvi min Læg
er grov og laaden,
hvi min Haand
er haard at kryste.

Strandens Sten
min Saal har slidt;
Vind og Vejr
paa Huden virker.
Ej som I
jeg altid sad

stille i
en Fruerstue.

Snart jeg snelt
min Snekke sejled,
snart paa Strand
jeg Strandhug gjorde,
stormed Borge,
brændte Byer,
aldrig Rør
og Lad jeg rørte.

Kun i Plader
jeg mig klædte,
bar som I
ej bløde Klæder;
altid Sværd
og Spyd jeg svang,
det gjør Huden
haard og ru.

Signe tøvede ikke med at støtte dette hans Udsagn med samstemmende Udtalelser. Det var rimeligt, sagde hun, at Hænder, der hyppigere havde med Saar end med Uld at gjøre og hyppigere var optagne af Kamp end af at sysle med Væven, havde et til deres Gjerning svarende Udseende og ikke var svage og bløde at føle paa som andre Kvinders. De var jo hærdede dels af Krigens Anstrængelser, dels af Arbejdet til Søs. Hakes Skjoldmø gav sig jo nemlig ikke af med Kvindesysler, men var vant til med blodbestænket Haand at svinge Lansen og kaste med Spyd. Intet Under derfor, at hendes Fodsaaler var hærdede af de umaadelige Vandringer, hun havde gjort, og at de ru Stene paa Strandbredderne, hun saa tit havde maattet gaa paa, havde slidt dem, saa Huden paa dem var bleven tyk og sejt og ikke var fin og blød at føle paa som deres, eftersom de næsten aldrig gik ud, men stadig sad indelukkede i Borgen. Da Hagbard var kommen til at dele Seng med hende under Paaskud af, at han burde hædres med det fornemste Leje, hviskede han til hende midt under de Gammensord, de vexlede:

Fagre Mø, som
fro jeg favner,
og som under
mig din Elskov,
vil du aldrig
Vennen svigte,
aldrig elske
anden Mand?

Om din Fader
nu mig fanger,
vil med Hagbard
grumt han handle.
Flux mit liv
jeg da maa lade,
mangt han har
paa mig at hævne.

Først jeg dine
Brødre fælded,
nu med dig
jeg Leje deler;
aldrig efter
det han under
Hagbard Liv
og Livets Lykke.

Sig du væne,
hvad du vil,
naar mit Liv
jeg nu maa lade.
Tungt det falder
mig at tænke
dig i anden
Elskers Arm.

Hertil svarede Signe:

Aldrig anden
Mand jeg elsker,
andens Viv
jeg aldrig vorder.
Skal dit Liv du
lade, kjære,
følger jeg dig
flux i Døden.

Ene dig
jeg gav min Elskov,
Ingen før
i Favn mig tog;
aldrig skal os
Skæbnen skille,

Liv og Død
med dig jeg deler.

Om dig hvasse
Vaaben bider,
falder Signe
ved din Side;
hvad der end
din Død skal volde,
samme Lod
mig Livet røver.

Disse Ord oplivede saaledes Hagbards Mod, at han havde mere Gammen af hendes Løfte end Frygt for den Fare, der ventede ham, naar han skulde gaa. Da Ternerne havde forraadt ham og Sigars Stridsmænd angreb ham, forsvarede han sig længe og kraftig og fældede adskillige at dem i Døren. Omsider blev han fangen og ført frem paa Tinge, hvor Folkets Meninger var delte. Mange sagde nemlig, at han burde straffes paa Livet for saa stor en Misgjerning, men Bilvis, Bølvis' Broder, og andre fældede en bedre Dom; det var bedre at gjøre Brug af hans Tapperhed end at fare grumt frem imod ham, sagde de. Saa traadte Bølvis frem og sagde, at det var onde Raad, som bød Kongen at tilgive, naar han burde have Hævn. og med uværdig Medynk vilde mildne hans retfærdige Harmen. Hvorledes skulde Sigar over for ham kunne bevæges af Tilbøjelighed til Skaansel eller Medynk, ham, som ikke blot havde berøvet ham den Trøst, han skulde have af sine to Sønner, men ogsaa havde paaført ham Skjændsel ved at forføre hans Datter? Denne Mening bifaldt de fleste, og saa blev Hagbard da dømt til Døden, og der blev rejst en Galge, han skulde hænges i. Saaledes gik det til, at den, som fra første Færd af næsten ingen Stemmer havde haft imod sig, blev straffet, fordi alles Grumhed vendte sig imod ham. Straks efter rakte Dronningen ham et Bæger og bød ham slukke sin Tørst, idet hun truede ham saalunde:

Ædle Helt,
du bolde Hagbard,
tag det Bæger,
jeg dig byder!
Ej bør rød
og ræd du ryste;
drik dig Mod til,
før du dør.

Ravne skal
dit Aadsel slide,
naar i Galgen
højt det gynger,
mens din Sjæl
til Helhjem stævner

for blandt Skygger
sig at fjæle.

Ungersvenden tog Bægeret, hun bød ham, og svarede:

Bægeret, du
byder, Dronning,
vil jeg fro
og frejdig tømme.
Hel forgjæves
Hagbard venter,
glad jeg snart
til Valhal gaar.

Uden Hævn ej
heden gaar jeg,
barnløs snart
mit Ord du sander.
Saart du dine
Sønner savner,
som mit gode
Glavind vog.

Saaledes hævnede han sig for hendes Trusler ved at minde hende om, at han havde dræbt hendes Sønner, og derpaa kastede han Bægeret i Ansigtet paa hende, saa Vinen randt ned ad det.

Imidlertid spurgte Signe sine grædende Terner, om de kunde faa sig til at deltage med hende i, hvad hun havde sat sig for, og de lovede at gjøre alt, hvad deres Jomfru ønskede, og det gav de hende deres Ord paa. Derpaa sagde hun med grædende Taarer, at hun vilde følge den eneste Mand, hun havde delt sit Leje med, i Døden, og bød dem, saa snart der blev givet Tegn fra Udkigstaarnet, at stikke Ild paa Huset med Fakler, og derhos skulde de lave Strikker af deres Hovedklæder og, idet de skjød Skamlerne bort under deres Fødder, kvæle sig med dem. Det gik de ind paa, og for at de skulde blive mindre bange for Døden, gav hun dem Vin at drikke og drak dem selv til. Saa blev Hagbard ført op paa den Høj, som siden har baaret Navn efter ham, for at hænges der. For nu at prøve sin elskedes Troskab bød han Knægtene hænge hans Kappe op i Galgen, det vilde more ham, sagde han, at se, hvorledes hans nær forestaaende Død vilde tage sig ud. De gjorde, som han bød, og Vagten i Udkigstaarnet, som troede, at det var Hagbard, han saa' hænge i Galgen, gav Tegnet til de i Borgen forsamlede Piger. Disse stak strax Ild paa Huset og hængte sig, idet de skjød Skamlerne bort under deres Fødder. Da Hagbard saa' Kongeborgen omspændt af Luer og det vel kjendte Jomfrubur brænde, sagde han, at han følte større Glæde over sin elskedes Troskab end Sorg over, at han skulde dø, og idet han opfordrede de hosstaaende til at dræbe ham, vidnede han i følgende Kvad, hvor lidet han ænsede Døden:

Hurtig, Svende,
hæng nu Hagbard!
glad han nu
i Døden gaar.
Signes Bur
nu lystig brænder;
se, hvor Luen
liflig lyser.

Sagn og Sang
skal Signe prise,
trofast Brud
har Baalet tændt,
Liv og Død
vi svor at dele,
holdt hun har,
hvad huldt hun loved.

Højt jeg love
maa min Lykke,
at jeg fik
saa ædel Brud.
Her var godt,
men bedre hisset;
aldrig skal
vi to nu skilles.

"Se", sagde han, "jeg hilser min forestaaende Død med Glæde; thi ikke engang blandt Skyggerne tilsteder Kjærligheden, at de elskendes Favntag ophører". Og medens han sagde det, hængte Knægtene ham. Men paa det ingen skal tro, at alle Oldtidens Spor er helt forsvundne, bekræftes Troværdigheden af det, som nys er fortalt, endnu den Dag i Dag ved Vidnesbyrd paa selve Stedet, thi baade har Hagbard ved sin Død givet det Navn, og ikke langt fra Sigars By er der et Sted, hvor en Høj rager lidt op over Sletten og ved sin Jorddyngge viser, at der har været et gammelt Bosted. En Mand har ogsaa fortalt Absalon, at han havde set en Bjælke, der var funden der paa Stedet, og som en Bonde havde stødt paa med sit Plovjærn, da han pløjede Jorden.

Da Hake Hamundssøn spurgte denne Tidende og nu vilde vende sine Vaaben fra Ierne imod Danskerne for at hævne sin Broder, forlod Hake Sjællænder, Vigers Søn, og Stærkodder ham. De havde været hans Stalbrødre hele Tiden, siden Ragnald faldt, men nu følte den ene sig tilskyndet af Venskab, den anden af Hensynet til sin Herkomst, og saaledes drev forskellige Grunde dem begge til at handle paa samme Vis. Fædrelandskjærlighed afholdt nemlig Hake fra at angribe Danmark, thi medens de andre førte Krig imod fremmede, vilde han være kommen til at kæmpe med sine Landsmænd. Stærkodder derimod vilde ikke gaa som Fjende

imod den gamle Sigar, fordi han havde nydt Gjæstevenskab hos ham og saaledes vilde være kommen til at lønne godt med ondt. Saa stor Ærbødighed nærer nemlig somme for Gjæstevenskabet, at de ikke er at bevæge til at øve nogen Overlast imod dem, de mindes en Gang at have nydt Venlighed af. Men Hake, som regnede sin Broders Død for et større Tab end sine Kæmpers Frafald, samlede sin Flaade i den Havn, som hedder Hærvig, lod sine Krigsfolk gaa i Land og opstillede sin Fylking af Fodfolk dér, hvor nu den By, Esbern har bygget, med sine Forskansninger beskjærmer de omboende og formener vilde Barbarer Adgang. Derpaa delte han sine Folk i tre Skarer og sendte to Tredjedele af Flaaden i Forvejen til Aaen Susaa, idet han satte nogle faa Mænd til at ro. Skibene skulde gjøre den vanskelige Sejlads op ad Aaens Krumninger og i fornødent Fald komme Fodfolkene til Undsætning. Selv gik han med Resten til Fods og søgte for det meste ind i Skovene for ikke at blive set. Denne Vej, som i gamle Dage var opfyldt af store Skove, er nu til Dels tjenlig for Ploven og kun sparsomt bevoxet med Krat. For at de ikke, naar de kom ud paa aaben Mark, skulde savne Træernes Skjul, bød han dem afhugge Grene og bære dem foran sig, og for at intet skulde besvære dem under deres hurtige Fremrykning, bød han dem derhos kaste en Del af deres Klæder samt deres Sværdskeeder fra sig og bære Sværdene blottede. Til evigt Minde herom gav han en Høj og et Vadested Navn.

Ved saaledes at rykke frem om Natten skuffede han to Vagtposter, men da han kom til den tredje, ilede Spejderen, som blev dette usædvanlige Syn var, strax til Sigars Sovekammer og sagde, at han havde en sælsom Tidende at melde, han havde set Løv og Buske gaa som Mennesker. Da Kongen spurgte, hvor langt borte den gaaende Skov var, svarede han, at den var tæt ved, og Kongen sagde da, at dette Vidunder varslede hans Død. Derfor kaldes den Sump, hvor Grenene blev huggede af, i Folkemunde Helmosen. Da han var bange for, at der var for snæver Plads i Byen, forlod han den og søgte ud i aaben Mark for at byde Fjenderne Slag der. Ved det Sted, som nu hedder Valbrønde, hvilket vil sige Ligbrønden, maatte han bide i Græsset, efter at Slaget var gaaet ham imod. Hake benyttede sig af sin Sejr til at fare frem med Grumhed og lod saa stor en Misgjerning følge efter sin Lykke, at han, opsat paa at dræbe i Flæng, hverken ænsede Byrd eller Kjøen. Han kjendte hverken til Medlidenhed eller Skam, men rødgede sit Sværd i Kvindeblod og dræbte grumt Mødre og Børn i det almindelige Blodbad.

Sivald, Sigars Søn, som hidtil havde holdt sig hjemme i sin Faders Hus, samlede nu, da han fik Nys om dette, en Hær for at tage Hævn over Hake. Denne, som blev forskrækket over det store Tilløb, Sivald fik, besluttede nu med Tredjedelen af Hæren at vende tilbage til Flaaden i Hærvig og tage Vejen over Havet. Hans Stalbroder Hake med Tilnavnet den Hugprude, mente imidlertid, at han mere burde sætte Lid til den nys vundne Sejr end nære Frygt, fordi Hake drog bort, og, idet han foretrak Døden for Flugt, vilde han bevare Resten af Hæren. Han trak da Lejren lidt tilbage og ventede ved Byen Axelsted en liden Stund paa, at Flaaden skulde komme, idet han lastede sine Stalbrødre for deres Sendrægtighed, fordi det varede saa længe, inden de kom. Flaaden, der var bleven sendt ind i Aaen, var nemlig endnu ikke kommen til den Havn, den efter Bestemmelsen skulde ankre op i. Sigars Fald og Kjærligheden til Sivald opflammede nu imidlertid Almuens Sind i den Grad, at begge Kjøen blev opsatte paa Kamp, saa at man ikke skal tro, at Kvinderne holdt sig tilbage fra at hjælpe til i Slaget. Næste

Morgen mødtes Hake og Sivald, og Slaget varede i to Dage. Der blev kæmpet med den største Grumhed, begge Høvdinge faldt, og de, der var tilbage af Danskerne, sejrede. Men Natten efter, at Slaget var endt, naaede Flaaden den bestemte Havn efter at være sejlet igjennem Susaa. I gamle Dage var denne Aa nemlig sejlbare, men nu er den saa tilgroet og smal, at kun faa Skibe kan komme ind i dens snævre og dorske Løb. Da Søfolkene ved Daggyr saa' deres Stalbrødre Lig, opkastede de for at jorde Høvdingen en anselig Høj, som endnu i vore Dage er navnkundig og kaldes Hakes Gravhøj. Pludselig kom saa Borkar over dem med sine skaanske Ryttere og huggede dem ned, og efter at have fældet Fjenderne besatte han Skibene, som nu var blottede for Rorfolk, og satte over Hals og Hoved med aandeløs Hast efter Hamunds Søn. Han traf ham, og efter at det var gaaet Hake ilde i Slaget, flyede denne slagen af Skræk med tre Skibe til Skotland, hvor han to Aar efter døde.

Fra Sigaard til Harald Hildetand

Alle disse Krige og Ulykker havde i den Grad svækket den danske Kongeslæggt, at der nu kun var Gyrithe, Alfs Datter og Sigars Sønne, tilbage af den. Da Danskerne ikke længer havde deres højbaarne Fyrster til at staa for Styret, som de var vant til, overdrog de Herredømmet til Mænd af Folket og valgte sig Fyrster blandt Menigmand, satte østmar over Skaane og Hunding over Sjælland, Hane gav de Herredømmet over Fyn og Rørik og Hother over Jylland, saaledes at de skulde dele Magten og Myndigheden imellem sig. For at man nu ikke skal være uvidende om, hvem der blev Stamfader for den følgende Kongeslæggt, falder det mig ind, at jeg nødvendigvis maa gjøre et lidet Sidespring for at gjøre Rede for visse Ting.

Der fortælles da, at Gunnar, den tapreste blandt Svenskerne, en Gang af de vægtigste Grunde var bleven opbragt paa Nordmændene og ved sine Bønner opnaaede tilladelse til at angribe dem, men saa misbrugte denne Tilladelse ved at udsætte sig for de største Farer. Det første af de Angreb, han havde sat sig for, rettede han imod Jæderen, hvor han fo'r frem med Ild og Sværd; Bytte brød han sig ikke om, hans eneste Glæde var, at Veje og Stier overalt, hvor han fo'r frem, blev bedækkede med Lig og bestænkede med Blod, thi medens andre plejede at undgaa Blodsudgydelse og at lægge mere Vind paa at vinde Bytte end paa at øve Manddrab, foretrak han Grumhed for Vinding og søgte helst at tilfredsstille sin Blodtørst ved at dræbe Mennesker, og tilskyndede ved denne Grumhed kom Landsens Folk den truende Fare i Forkjøbet ved at overgive sig. Da Nordmændenes Konge Ragnald, som var en højt bedaget Olding, hørte, hvorledes han fo'r frem, lod han grave en Hule og sin Datter Drot indelukke i den med passende Følge og Levnedsmidler for lang Tid. Ogsaa nogle Sværd, der var smedede med den største Kunstfærdighed, nedlagde han tillige med det kongelige Boskab i Hulen for ikke at sætte Fjenden i Stand til at tage og bruge det Sværd, som han saa', han selv ikke kunde gjøre Brug af. Og for at man ikke skulde blive Hulen var paa Grund af dens Højde, lod han Bakken oven over den jævne med Jorden. Derpaa drog han i Krig, men da han med sine gamle Lemmer ikke kunde gaa alene i Slaget, støttede han sig til sine Hirdmænds Skuldre og gik saaledes ført og holdt oppe af andre. Han faldt i Slaget efter at have kæmpet med mere Iver end Held, og hans Land fik efter hans Død stor Grund til at skamme sig.

For at straffe det overvundne Folk for dets Fejghed paa en usædvanlig styg Maade satte Gunnar nemlig en Hund til Høvding over det. Hvad skal vi vel tro, han har tilsigtet med dette, andet end at lade et hovmodigt Folk føle sig rigtig grundig straffet for sit Overmod ved at maatte bøje sine stive Nakker for en gjøende Hund. Og for at Forsmædelsen skulde være fuldstændig, indsatte han Jarler, som i Hundens Navn skulde varetage Landets Anliggender, og satte Stormænd af forskjellig Rang til stadig at vaage over den. Han fastsatte ogsaa, at hvis en af Hirten fandt det forsmædeligt at vise sin Høvding Hyldest og ikke vilde være med til i dybeste Ærbødighed at følge den, naar den rendte frem og tilbage, skulde han straffes med Lemlæstelse. Han paalagde ogsaa Folket dobbelt Skat og Skyld, idet der baade skulde betales af Høstens Afgrøde og om Foraaret. Saaledes opnaaede han ved at knække Nordmændenes Hovmod, at de ret tydelig fik at fornemme, hvilket Skaar der var gjort i deres Stolthed, eftersom de saa' sig tvungne til at bringe en Hund Hyldest.

Da han hørte, at Kongens Datter var anbragt i et Skjulested langt borte, anspændte han al sin Sindrigheid for at opspore, hvor hun var, og saa skete det da, at han, som selv søgte efter hende sammen med andre, utydelig hørte en Lyd som af Hvisken, der kom langt borte fra under Jorden. Han gik langsomt videre og skjelnede nu tydeligere en menneskelig Stemme. Han befol da, at Jorden, de gik paa, skulde graves op helt ned til den faste Klippe, og Hulen kom da pludselig for Dagen, og han saa' dens bugtede Gange. Trællene, som søgte at forsvare de blottede Adgange til Hulen, blev dræbte og Pigen trukket ud af den tillige med de dér forvarede Sager, men sin Faders Sværd havde hun med megen Omtanke gjemt paa et endnu hemmeligere og sikrere Sted. Gunnar tvang hende nu til at være ham til Vilje, og hun fødte ham Sønnen Hildiger, som i den Grad slægtede sin Fader paa i Henseende til Grumhed, at han altid var opsat paa Manddrab, ikke tænkte paa andet end paa at slaa Mennesker ihjel og altid led af en umættelig Blodtørst. Han blev da ogsaa til sidst landsforvist af sin Fader for sin ulidelige Grumhed, men da han strax fik et Jarledømme overladt af Alver, anvendte han fremdeles al sin Livstid paa Krig og Orlog, fejdede paa sine Naboer og anrettede Mandslæt iblandt dem, thi han opgav intet af sin vante Grumhed, fordi han var bleven landsforvist, og skiftede ikke Sind, fordi han havde maattet skifte Bosted.

Imidlertid havde Borkar faaet Nys om, at Ragnalds Datter Drot med Vold var bleven tvungen til at ægte Gunnar, og han skilte da denne baade ved Hustru og Liv og tog selv Drot til Ægte, hvilket hun ikke var uvillig til, thi det tyktes hende ret og billigt, at hun ægtede sin Faders Hævner, hun sørgede nemlig over sin Fader og kunde aldrig med Glæde være hans Banemand til Vilje. Med hende avlede Borkar en Søn Halfdan, som i sin første Ungdom havde ord for at være taabelig, men senere blev berømmelig ved de mest straalende Bedrifter og vandt Ry for de ypperligste Egenskaber, der kan pryde en Mand. Medens han endnu var Dreng, gav en navnkundig Kæmpe, som han i Kaadhed havde drevet Gjæk med, ham en Gang en Næsestyver, og han gik da strax løs paa ham med en Stok, han havde i Haanden, og slog ham ihjel. Dette var et Varsel om det Ry, han skulde vinde ved sine Bedrifter; den Foragt, han tidligere havde været Gjenstand for, veg i Resten af hans Liv Pladsen for det mest straalende Ry. Den Handling indviede hans herlige Krigsbedrifters Storhed.

I de Dage hjemsøgte en ruthensk Viking ved Navn Rød skammelig vort Fædreland med Plyndring og Grumhed. Han var saa glubsk, at, medens andre dog ikke kunde nænne at plyndre deres Fanger helt ind til Skindet, ansaa han det ikke for utilbørligt ogsaa at plyndre dem for de Klædningsstykker, der dækker de Dele af Legemet, som Blufærdigheden byder at skjule. Derfor plejer vi endnu at bruge Ordet Røde-Ran for at betegne et meget grovt og umenneskeligt Røveri. Han havde ogsaa stundom for Skik at anvende følgende Pinselsstraf: han gjorde den højre Fod rigtig fast paa Jorden, og det venstre Ben bandt han til Grene, som i den Hensigt var bøjede, og naar Grenene saa blev slupne og sprang tilbage, flaktes Kroppen midt ad. Hane, Kongen paa Fyn, vilde gjerne indlægge sig stor Hæder og Ære og prøvede derfor paa at bekæmpe ham med sin Flaade, men maatte give sig paa Flugt kun fuJgt af én Mand. Det er til Spot og Spe for ham, at det Ordsprog ér blevet gængs: "Hane er hjemme rigest". Nu kunde Borkar ikke længer holde ud at se paa den Fortræd, hans Landsmænd led, og han angreb derfor Rød; de kæmpede sammen, og de omkom sammen. Efter hvad der fortælles, blev Halfdan haardt saaret i det samme Slag og var en Tid lang svag af de Saar, han havde faaet. Et af dem havde paa en temmelig iøjnefaldende Maade skæmmet hans Mund. Den knuste Del af Læben vaar nemlig saa svullen, at Kjødet ikke kunde gro ud og fylde den buldne Flænge. Dette skaffede ham et forsmædeligt Tilnavn, uagtet Saar forpaa ellers snarere plejer at indbringe den, der faar dem, Ros og ikke Skam. Saa ondsindet kan den almindelige Mening undertiden tyde, hvad der i sig selv er Ære værd.

Da Gyrithe, Alfs Datter, imidlertid betænkte, at hun var den eneste, der var tilbage af Kongestammen, og der ikke fandtes nogen, som var hendes Jævning i Byrd, og som hun kunde ægte, aflagde hun Løfte om frivillig Kyskhed, idet hun ansaa det for bedre ikke at gifte sig end at ægte en Mand af Folket, og for at sikre sig inod Vold lod hun sit Jomfrubur bevogte af en udsøgt Skare Kæmper. En Gang traf det sig saa, at Halfdan kom til hende, da Kæmperne, hvis Broder han selv som Dreng havde slaaet ihjel, var borte. Han sagde da til hende, at hun burde løse sit Jomfrubælte og ombytte Kyskhed med Elskov, at hun ikke burde give i den Grad efter for sit ønske om at leve kysk, at hun lod haant om ved at gifte sig at gjenoprette det forfaldne Kongedømme. Han bød hende tage ham, der var af overmaade ædel Byrd, i Betragtning som en, hun kunde gifte sig med, eftersom hun syntes kun at ville unde nogen sin Elskov af den Grund, han havde nævnet. Hertil svarede Gyrithe, at hun ikke kunde faa sig til at parre den Rest, der var tilbage af Kongestammen, med en Mand af ringere Herkomst, og ikke nok med, at hun bebrejdede ham hans Byrd, men hun lagde ham ogsaa hans vanskabte Mund til Last. Halfdan sagde da, at hun havde sigtet ham for to Lyder, for det første, at hans Herkomst ikke var glimrende nok, for det andet, at han havde en Flænge som et Hareskaar, der ikke vilde gro sammen; derfor vilde han nu ikke komme igjen for at bejle til hende, før han havde vundet saa stor Berømmelse i Krig, at den gjorde begge disse Lyder til intet. Han bad hende ogsaa om ikke at unde nogen Mand at dele Leje med hende, før end hun havde spurgt sikre Tidender om, at han var kommen hjem, eller at han var død. Kæmperne, hvis Broder han forlængst havde dræbt, blev vrede over, at han havde talt med Gyrithe, og forfulgte ham til Hest. Da han saa' det, bød han sine Stalhrødre skjule sig, thi han vilde ene tage imod Kæmperne, sagde han, og da hans Ledsagere tøvede og holdt for, at den Befaling vilde de have Skam af at adlyde, drev han dem bort med Trusler; Gyrithe skulde aldrig spørge,

at han af Frygt unddrog sig en Kamp. Han fældede strax en Eg og tildannede den som en Kølle, kæmpede saa ene med tolv og dræbte dem. Da de havde maattet bide i Græsset, vilde han ikke lade sig nøje med den Ære, han havde vundet ved saa ypperlig en Bedrift, men fik, for at udføre endnu større Ting, af sin Moder de Sværd, der havde tilhørt hans Bedstefader, det ene hed Lysing, det andet Hviding paa Grund af den Glans, der lyste af den hvasse Od. Da han spurgte, at der rasede en Krig imellem Svenskekongen Alver og Ruthenerne, drog han paa staaende Fod til Rusland, tilbød Landsens Folk dér sin Bistand og blev af alle modtagen med den største Ære. Alver var ikke langt borte, de var kun skilte fra hinanden ved et lidet Stykke Vej. Alvers Stridsmand Hildiger, Gunnars Søn, udæskede Ruthenernes Kæmper til at slaas med sig, men da han saa' Halfdan træde frem og godt vidste, at han var hans Broder, fik Blodets Røst Overtaget over hans Tapperhed, og han sagde, at han, der havde Ry for at have fældet halvfjerdsindstve Kæmper, ikke vilde slaas med en lidet forsøgt Mand. Han bød ham først forsøge i det mindre, saa kunde han bagefter gaa over til Ting, der svarede til hans Kræfter. Dette sagde han ikke af Mistillid til sit Mod, men for at bevare sin Ærlighed, thi han var ikke blot meget tapper, men ogsaa forfaren i at døve Sværd med Galdresange. Da han nu betænkte, at Halfdans Fader var hans egen Faders Banemand, rørte der sig to Følelser i ham: Lyst til at hævne sin Fader og Kjærlighed til Broderen, og han holdt det derfor for raadeligere at unddrage sig Udfordringen end at begaa en stor Brøde. Halfdan forlangte da, at en anden Kæmpe skulde gaa imod ham i hans Sted, og fældede den, der mødte frem; det varede ikke længe, før end ogsaa Fjenderne tilkjendte ham Sejrskransen, og alle erklærede ham enstemmig for den tapreste af alle. Dagen efter forlangte han at slaas med to og fældede dem begge, tredje Dagen vog han tre, fjerde Dagen fire, femte Dagen fem. Da ottende Dagen kom, og Tallet paa dem, han sloges med, og de Sejre, han vandt, stadig var voxet i samme Forhold, fældede han elleve i én Dyst. NU skjønnede Hildiger, at det Ry, han havde vundet for sine Bedrifter, ikke var større end Halfdans Tapperhed, og han kunde nu ikke længer faa sig til at nægte at kæmpe med ham. Da han var bleven dødelig saaret af Halfdan med et Sværd, der var omviklet med Klude, kastede han sine Vaaben og tiltalte liggende paa Jorden sin Broder saalunde:

Godt det er
en Gang at skifte
gode Ord
i Gammenslag.
Vaaben nu vi
lade hvile,
vexle Ord som
gode Venner.

Tid vi har
til sindig Tale,
lider end mit
Liv mod Enden.
Mig til Døden

Nornen dømte
dig hun Liv
og Lykke under.

Svensk og Dansk,
som krydsed Sværd,
begge samme
Moder bar.
Fandt end sent
vi først hinanden,
begge Drot vi
died, Broder.

Tungt, at Broder
Broder fælder;
glad jeg er, at
mig det gjaldt.
Vist jeg ved,
du sande vil,
ej jeg svang
mit Sværd med Lempe.

Se mit gode
svenske Skjold,
mangen Daad
paa det du skuer;
malet staar der
mangen Sejr,
mange Fjender
som jeg fælded.

Se, i Midten
staar min Søn,
ham jeg vog
imod min Vilje.
Svart hans Faders
Hjærte sved det
da mit Glavind
gav ham Døden.

Ilde Lykken
leger med os,

snart til Graad
den Gammen vender.
Ingen bryder
Nornens Bud,
Skæbnen, hun os
skikker, faar vi.

Da han havde kvædet dette, lastede Halfdan ham, fordi han først nu, da det var for sent, aabenbarede, at han var hans Broder. Han svarede, at han havde tiet for ikke ved at undslaa sig for Kampen at skulle faa Ord for at være fejt og ved at indlade sig paa den faa Ord for at have begaaet en Brøde, og medens han saaledes søgte at undskylde sig, døde han. Men blandt Danskerne udbredte det Rygte sig, at Halfdan var falden for Hildigers Haand. En Sachser af den fornemste Byrd, Sivard hed han, begyndte nu at bejle til Gyrithe, der var den eneste, som var tilbage af den danske Kongeæt. Hemmelig foretrak hun Halfdan for ham, og saa stillede hun da sin Bejler det Vilkaar, at hun ikke vilde ægte ham, før end han havde samlet Daneriget, der nu var splittet i Stumper og Stykker, til et Rige og med Vaabenmagt givet hende tilbage, hvad der var ranet fra hende med Urette. Sivard prøvede forgjæves derpaa, men da han havde bestukket alle dem, der havde noget at sige i den Sag, blev hun omsider trolovet med ham. Da Halfdan i Rusland fik dette at vide af Kjøbmænd, sejlede han saa hurtig hjem, at han kom, inden Brylluppet var holdt. Paa Brylluppets første Dag bød han, inden han gik op til Kongeborgen, sine Mænd, at de ikke maatte forlade de Vagtposter, han havde anvist dem, før end de hørte Vaabengny langt borte. Ukjendt af Gjæsterne gik han frem for Jomfruen, og for ikke at aabenbare sin Mening for flere ved at sige den rent ud i simple Ord nedlagde han den i et dunkelt og tvetydigt Kvad, som følger:

Da fra Danmark
bort jeg drog,
Kvinders Falskhed
ej jeg kjendte.
En jeg vog,
og to jeg vog,
tre og fire
saa Jeg fældte.

Fem og sex
paa Valen segned,
syv og otte
fulgte efter,
ni og ti
sig maatte neje,
elleve faldt
i sidste Omgang.

Ej for Rænker

ræd jeg var,
stolt jeg paa
et Løfte stoled.
Taabe tro
paa Kvindetale,
lide trygt
paa Kvindeløfter.

Hertil svarede Gyrithe:

Last mig ej
for sveget Løfte,
last kun Rygtet,
som har løjet.
Tung om Hjærtet
jeg det troede,
da det meldte,
du var død.

Haardt de trygled
mig og trued,
nødig jeg
til sidst mig nejed.
Glad jeg nu
min Haand dig giver,
aldrig svigter
jeg mit Ord.

"Ingenlunde har jeg brudt mit Løfte til dig", sagde hun, "om jeg end, ene, som jeg var, ikke mægtede at modstaa saa manges Overtalelser og vægre mig ved at gjøre, hvad de strængelig formanede mig til i Henseende til at modtage dette Ægteskabstilbud". Jomfruen havde endnu ikke faaet talt ud, da Halfdan gjenneboerede hendes Brudgom med sit Sværd, og ikke nøjet med at have fældet en Mand, fældede han største Delen af Gjæsterne. Da Sachserne vaklende frem og tilbage i Drukkenskab angreb ham, blev de ihjelslagne af hans Mænd, som nu kom til. Derefter ægtede Halfdan Gyrithe, men da han kom paa det rene med, at hun var ufrugtbar, og han var i højeste Grad opsat paa at faa Afkom, drog han til Upsal for at opnaa, at hun blev frugtbar, og der blev da svaret ham, at, om han vilde avle Børn, maatte han først bringe sin Broders Skygge et Sonoffer. Dette Bud adlød han, og saa opnaaede han, hvad han ønskede, idet han med Gyrithe fik en Søn, som han kaldte Harald. I hans Navn søgte han igjen at samle Daneriget og give det dets fordums Omfang, thi det var blevet splittet ved Høvdingernes Vold og Uret, og i en Krig paa Sjæl land angreb han da en saare navnkundig Kæmpe ved Navn Vesete og faldt i Slaget. Da Gyrithe, som af Kjærlighed til sin Søn deltog i Slaget i Mandsklæder, saa' det, tog hun Sønnen, der kæmpede ivrig, medens hans Stalbrødre flyede, paa sine Skuldre og bar ham hen til en Lund i Nærheden. De fleste af Fjenderne var for

trætte til at forfølge hende, men en at dem skjød en Pil igjennem Bagdelen paa ham, medens han hang paa hendes Ryg, og Harald syntes derfor, at hans Moder mere havde paaført ham Skam end ydet ham Hjælp.

Harald Hildetand

Harald var saare fager og overmaade stor af Væxt, ligesom han overgik sine jævnaldrende i Kræfter og Legemsbygning. Odin, paa hvis Bud han syntes at være bleven avlet, var ham saa gunstig at love, at Jærn ikke skulde kunne volde ham nogen Mén, og som Følge heraf mægtede Vaaben, som saarede andre, ikke at tilføje ham nogen Skade. Han undlod da heller ikke at gjengjælde denne Velgjerning, thi, efter hvad der fortælles, skal han have lovet Odin Sjælene af dem, han fældede. Til Minde om sin Fader lod han nogle Runeristere indhugge hans Bedrifter paa en Klippe i Bleking, som jeg allerede har omtalt i Fortalen. Derpaa drog han, da han spurgte, at Vesete skulde holde Bryllup i Skaane, did i en Tiggers Skikkelse, og da Gjæstebudet om Aftenen var til Ende, og alle laa døde af Drik og Søvn, sprængte han med en Bjælke Brudekammerets Væg. Vesete tilføjede ham ikke noget Saar, men slog ham saadan over Munden med en Knippel, at han mistede to Tænder derved; senere voxede der uventet et Par Kindtænder ud i Stedet og bødede paa Skaden. Heraf fik han Tilnavnet Hildetand, som nogle siger, han fik, fordi han havde en Række fremspringende Tænder. Efter ved denne Lejlighed at have fældet Vesete fik han Herredømmet i Skaane. Derpaa angreb han Hader i Jylland og fældede ham, og en Bys Navn hevarer stadig Mindel om hans Fald. Derpaa bemægtigede han sig Lejre, efter at have fældet Hunding og Rørik, og samlede atter det splittede Danerige i dets gamle Omfang. Saa spurgte han, at Asmund, Kongen over Vigen, var bleven berøvet sit Rige af sin ældre Søster, og opbragt over en saadan Frækhed af en Kvinde, drog han, medens Krigen endnu var uafgjort, til Norge med et Skib for at komme Asmund til Undsætning. Da Slaget begyndte, gik han imod Fjenden iført en Purpurkaabe og med en guldbaldyret Hue paa Hovedet, saa at han snarere maatte siges at være pyntet til Fest end rustet til Kamp, saaledes stolede han i Steden for paa Vaaben paa den lønlige Vished, han havde om, at Lykken var ham god. Men hans Mod svarede ikke til hans Dragt, thi skjønt han var vaabenløs og kun iført sit kongelige Skrud, gik han frem foran de væbnedes Fylkinger, stillede sig blot i Kampen og udsatte sig for de største Farer. Spydene, der slyngedes imod ham, mistede al Evne til at volde ham Men, ret som om deres Odde var døde, og da Fjenderne saa, hvorledes han kæmpede vaabenløs, trængte de ind paa ham og var, om ikke for andet, saa for Skams Skyld, nødte til at gaa drabelig frem. Men Harald, som stadig var uskadt, fældede dem med sit Sværd eller nødte dem til at fly, og saaledes gav han Asmund hans Rige tilbage, efter at han havde dræbt hans Søster. Da Asmund bød ham Sejrens Løn, sagde han, at Æren alene var Løn nok, og viste sig saaledes lige saa stor ved at afslaa de Gaver, der bødtes ham, som han havde vist sig ved at fortjene dem. Herved indgjød han alle lige saa stor Beundring for sin Uegennyttighed som for sin Tapperhed, idet han erklærede, at Sejren skulde bringe ham Hæder og ikke Guld og Gods.

Imidlertid døde Svenskernes Konge Alver og efterlod sig Sønnerne Olaf, Yngve og Ingild. Yngve var ikke fornøjet med den Magt og Anseelse, der var gaaet i Arv til ham fra hans Fader, og for at udvide sit Rige erklærede han Danskerne Krig. Da Harald var opsat paa at faa Gudernes Mening at vide om, hvilket Udfald Krigen vilde faa, kom der en overmaade stor gammel Mand, som kun havde et øje og havde en laaden Kappe paa, til ham og sagde, at han hed Odin og forstod sig paa Krigsvæsen, og han gav ham de nyttigste Anvisninger om, hvorledes han skulde opstille sin Hær i Slagorden, Han bød ham, naar han skulde kæmpe til Lands, at dele hele sin Hær i tre Fylkinger, som han hver skulde ordne i tyve Rækker, men den midterste Fylking skulde desuden springe frem foran de andre to med tyve Mand opstillede i fem Rækker, og den ligesom de to andre skulde han give Form som Spidsen af en Kegle eller Kile, og paa begge Sider af den skulde Fløjene gaa skraat ud. Rækkerne i hver af Fylkingerne skulde han ordne saaledes, at der, naar Krigsfolkene stillede sig op, i den forreste Række skulde være to Mand og saa kun én flere i hver af de følgende, saaledes at der i anden række var tre, i tredje fire og saaledes fremdeles; saaledes skulde Forholdet holdes alle Rækkerne igjennem, indtil Fløjmændene i Midterfylkingens sidste Række kom i lige Linie med og sluttede sig tæt op til Sidefløjenes sidste række, og derfra skulde saa hver Fylking fortsættes videre med ti Rækker. Bag disse Fylkinger skulde han opstille det unge Mandskab med Kastespyd og bag det igjen de gamle, som med deres prøvede Tapperhed skulde styrke deres Stalbrødres Kræfter, naar de glippede; derefter, skulde en med Valpladsen vel kjendt Regnemester hertil føje Fløje af Slyngekastere, som skulde staa bag deres Stalbrødre og angribe Fjenden paa langt Hold med deres Blider, og bag ved dem igjen skulde han i Flæng og uden Hensyn til Stand og Vilkaar stille Folk af enhver Alder og Rang. Bagtroppen skulde han derhos ordne i tre Kiler ligesom Fortroppen og med det samme Forhold i Rækkerne. Den bageste Del af denne vilde saa, idet den stødte op til de foranstaaende, beskytte dem just derved, at den vendte til den anden Side. Men kom han i Søslag, skulde han udskille en Del af sin Flaade, som saa, naar han begyndte slaget, paa mangfoldig Maade skulde fare hid og did omkring de fjendtlige Skibe. Efter at have tilegnet sig disse Regler i Krigskunsten kom han Svenskerne i Forkjøbet og fældede Yngve og Olaf, medens de endnu var ved at lave sig til at føre Krig. Da deres Broder Ingild sendte Bud til ham og under Paaskud af, at det stod ilde til med hans Helsen, bad om Vaabenstilstand, tilstod han ham hans Begjæring, for at hans Tapperhed, som havde lært at skaane dem, der havde Sorg og Kvide, ikke skulde faa Udseende af at krænke den, der nu kun havde saa krank en Lykke. Da Ingild senere udæskede ham ved skammelig at røve hans Søster, mattede han ham længe ved at paaføre ham en Krig, i hvilken Sejren snart hældede til den ene, snart til den anden Side, indtil han omsider sluttede Venskab med ham, idet han holdt det for bedre at have ham til Forbundsfølge end til Fjende.

Da han derefter spurgte, at der skulde være Krig om Kongedømmet imellem Trøndernes Konge Olaf og Jomfruerne Stikla og Rusla, blev han saare opbragt over disse Kvinders Frækhed og drog, uden at nogen vidste af det, til ham, forklædte sig saaledes, at man ikke saa hans fremstaaende Tænder, og angreb Jomfruerne. Han fældede dem begge og gav to Havne Navne, der mindede om deres. Ved den Lejlighed gav han et storartet Bevis paa sin Tapperhed, thi uden at have andet paa end en Skjorte, som man bærer den under

Rustningen, stillede han sit Bryst blot for Fjendernes Vaaben. Da Olaf tilbød ham Løn for Sejren, afslog han den, saa det var ikke let at sige, om han havde lagt størst Tapperhed eller Uegennyttighed for Dagen. Derpaa angreb han en frisisk Kæmpe ved Navn Ubbe, som tit hærjede paa Jyllands Kyster og anrettede stort Mandefald blandt Almuen, og da han ikke kunde faa Bugt med ham med Vaaben, bød han sine Krigsfolk gribe ham med Hænderne, strakte ham til Jorden og lod ham binde og lægge i Lænker. Saaledes overvandt han paa en forsmædelig Maade den, som han kort i Forvejen havde troet skulde tilføje ham et svært Nederlag. Harald gav ham imidlertid sin Søster til Ægte og fik ham derved til at tage Krigstjeneste hos sig, og derpaa gjorde han de Folk, der boede ved Rhinen, skatskyldige og udskev Krigsfolk af de tapreste iblandt dem. Lidende paa dem overvandt han Slavenland i Krig og bød, at dets Høvedsmænd Dal og Duk formedelst deres Tapperhed blot skulde tages til Fange og ikke dræbes. Efter at have taget dem i sin Tjeneste, underlagde han sig med Vaabenmagt Aqvitanien og drog saa strax efter til England, fældede Humbrenes Konge og tog alle de ypperste af det overvundne Lands Ungdom med sig; som den første iblandt dem regnedes Orm med Tilnavnet den Bretske. Rygtet om disse Bedrifter lokkede Kæmper til ham fra alle Dele af Verden, og dem samlede han i en Flok for sig, som han gav Sold. Hans Styrke øgedes saaledes ved dette Tilløb, at han holdt alle Lande i den Grad i Ro ved den Frygt, hans Navn indgjød, at han betog alle deres Fyrster Modet til at kæmpe indbyrdes, og paa Havet turde ingen tiltage sig noget Herredømme, uden at han gav sit Minde dertil, thi fra Arilds Tid af havde i Daneriget Herredømmet til Lands været adskilt fra Herredømmet til Vands.

Imidlertid døde Ingild i Sverige og efterlod sig en ganske liden Søn, Ring, som han havde med Haralds Søster. Harald gav ham Formyndere og gjorde ham til Konge i hans Fædrenerige. Efter saaledes at have underlagt sig Lande og Fyrster levede han halvtredsindstyve Aar i Fred. For at Krigsfolkenes Mod ikke skulde sløves til Dorskhed i denne lange Fredstid, bestemte han, at Kæmperne flittig skulde undervise dem i at give og afbøde Hug og Stød. Nogle af hans Kæmper var drevne i en mærkelig Maade at kæmpe paa, idet de plejede at ramme Modpartens øjenbryn med et Hug, som aldrig fejlede. Blinkede nogen af Frygt, naar Hugget faldt, blev han strax jaget bort fra Hirden og afskediget af Krigstjenesten.

I de Dage drog Olaf eller Ole, en Søn af Sivard og Haralds Søster, fra Norge til Danmark opsat paa at se sin Morbroder. Eftersom det er vitterligt, at han først kom i Haralds Hird og efter Svenskekrigen fik Herredømmet over Danmark, hører det i visse Maader hid at fortælle, hvad Mindet har bevaret om hans Bedrifter. Da Ole havde naaet sit femtende Aar i sin Faders Gaard, gav han hartad utrolige Beviser paa, hvilke ypperlige Gaver han besad baade i Henseende til Sjæl og Legeme, og derhos var han saa grum og vild af Aasyn, at han over for Fjenden udrettede det samme med sine øjne som andre med Vaaben og skræmmede selv de modigste med sine hvasse og lynende Blikke. Da han havde spurgt, at Gunne, Høvedsmanden over Thelemarken, sammen med sin Søn Grim paa Stimandsvis hærjede i ødeskoven, der er opfyldt af tæt Krat og skumle Dale, blev han harmfuld over dette Uvæsen og bad sin Fader om at give ham Hund og Hest og saadanne Vaaben, som let kunde skaffes til Veje, idet han fordømte den Ungdom, der lod den Tid, der burde vies til Tapperhed, hengaa i ørkesløshed. Da han havde faaet, hvad han bad om, ransagede han paa det omhyggeligste den nævnte Skov og fandt da Spor dybt indtrykte i Sneen, som røbede, hvor Stimanden havde

haft sin Gang. Ledet af dem kom han over et Bjærg og naaede til en overmaade stor Elv. Her hørte Menneskesporene, som han hidtil havde fulgt, op, og han besluttede da at sætte over Elven, men selve Vandets Masse, hvis Bølger rullede af Sted i rivende Fart, syntes at gjøre det umuligt at komme over, thi der var fuldt op af skjulte Skjær, saa hele Elvelejet stod som i én skummende Hvirvel. Lysten til at komme hurtig af Sted fik imidlertid Overtaget i Oles Sind over Tanken om Faren, saa hans Mod fik Bugt med hans Frygt, og hans Dumdristighed lod haant om Faren, han ansaa intet for vanskeligt, naar han havde Lyst dertil, og kom paa sin Hest igjennem de brusende Hvirvler. Da han var kommen over Elven, kom han til nogle snævre Passer, som paa alle Sider var omgivne af Moser, som det ikke var let at trænge ind i, fordi der var opkastet en Vold foran dem. Han førte sin Hest over Volden og saa' da en Indhegning med mange Stalde. Opsat paa at sætte sin Hest ind dér, drev han en Flok af dem, der var der, ud, men saa kom en Mand ved Navn Toke, Gunnes Træl, ud, opbragt over, at en fremmed var saa fræk, og angreb ham haardelig, men han afbødede hans Angreh blot ved at holde Skjoldet for. Ole syntes, det vilde være en Skam at dræbe ham med sit Sværd og han greb ham derfor og knuste hvert Ledemod i ham og kastede ham saa ind i Huset, han var kommen saa hæsblesende ud af. Gunne og Grim blev strax rasende over denne Forsmædelse, kom ud hver af sin Dør og gik begge paa en Gang løs paa Ole uden at ænse hans Alder og Kræfter. Han saarede dem dødelig, og da deres Legemskræfter var helt udtømte, kvad Grim, skjønt han næsten var helt kraftesløs og knapt kunde drage sit sidste Suk, med sin sidste Rallen følgende Vise:

Mat og mødig
nu jeg mærker,
at i Døden
snart jeg daaner;
tungt og trægt
jeg tækker Vejret,
ud af Saaret
Livet siver.

Dog en stakket
Stund endnu
vil vort Sværd
vi modig svinge,
at, vi, naar
i Grav vi gjemmes,
maa for Mod
og Manddom prises.

Sidste Slag
vi nu vil slaa,
før vi skal
til Helheim fare.

Med paa Farten
skal vor Fjende!
Samme Grav
os alle gjemme!

Saalunde kvad Grim, og hans Fader, som vilde kappes med ham i ubetvingeligt Mod og føje sin Opfordring til sin Søns kjække Vise, kvad nu:

Vælder Blodet
end af Brystet,
er kun lidet
Liv os levnet,
kjækt vi til
det sidste kæmper,
at vort Ry
maa evigt leve.

Sværd for sidste
Gang jeg svinger,
flux jeg nu
vor Fjende fælder,
Trende Lig
paa Baal skal lægges,
samme Urne
Asken gjemme.

Da han havde kvædet dette, gjorde de begge, støttende sig paa deres Knæ - thi den nær forestaaende Død havde udtømt deres Kræfter - en sidste Kraftanstrængelse for at kæmpe med Ole, for at de kunde faa deres Fjende med i Døden, thi at de skulde dø, ænsede de ikke, naar blot han, som fældede dem, kom til at gjøre dem Følgeskab. Ole fældede den ene af dem med sit Sværd, den anden lod han sin Hund gjøre det af med. Men han vandt ikke denne Sejr, uden at den kostede ham Blod, thi han, som hidtil var forbleven uskadt, havde nu faaet et Saar foran paa Kroppen. Hans Hund slikkede ham flittig, og saa kom han til Kræfter igjen. For at udbrede sikker Kundskab om sin Sejr hængte han Stimændenes Lig op i Galger, saa de kunde ses vidt og bredt. Derhos bemægtigede han sig deres Borg og gjemte alt det Bytte, han fandt der, til Brug i Fremtiden.

Paa den Tid havde Brødrene Skate og Hjale's frække Overmod i den Grad taget Overhaand, at de røvede fagre Jomfruer fra deres Forældre og krænkede dem. Det traf sig nu saa, at de fik i Sinde at røve Æse, en Datter af Olaf, Underkongen i Vermland, og de lod da hendes Fader vide, at hvis han ikke vilde give hende til Pris for dem, maatte han enten selv gaa i Tvekamp til Værn for sit Barn eller stille en anden i sit Sted. Da Ole spurgte det, glædede han sig over den Lejlighed til Kamp, der her tilbød sig, og gik til Olafs Hus forklædt som Bonde. Han fik Plads blandt de nederste ved Bordet, og da han saa', at hele Kongens Hus sørgede, kaldte han med Forsæt Kongens Søn hen til sig og spurgte, hvorfor de satte saa bedrøvelige

Ansigter op. Han svarede, at hvis der ikke snart kom nogen til Hjælp, vilde hans Søsters Kyskhed inden føje Tid blive krænket af nogle grumme Kæmper. Ole spurgte saa, hvad Løn den vilde faa, der satte sit Liv paa Spil for Jomfruen, og da Sønnen spurgte Olaf derom, svarede denne, at den, der gik i Kamp for hans Datter, skulle faa hende til Ægte. De Ord vakte i høj Grad Oles Lyst til at inklade sig paa det Vovestykke. Jomfruen havde for Skik at gaa tæt hen til Gjæsterne og holde et Lys op for Ansigtet og tage dem nøje i øjesyn for at danne sig et sikkert Skjøn om deres Sæder og Levemaade, som gjæstede dem, ja, man tror endogsaa, at hun af Ansigtets Mærker og Linier skjønnede deres Herkomst, hun saa' paa, og blot ved sit skarpe Syn kunde afgjøre, hvad Byrd enhver var af. Da hun nu kom hen til Ole og stod og saa' paa ham med sine forskende øjne, blev hun slaaet af det usædvanlig gruopvækkende, der var i hans Blik, og faldt om næsten død, men da hendes Kræfter lidt efter lidt vendte tilbage, og hun igjen begyndte at trække Vejret friere, prøvede hun igjen paa at se paa Ungersvenden, og hun gled da pludselig og faldt forover, som om hun var helt fra sig selv. Tredje Gang prøvde hun paa at aabne sine lukkede og nedslagne øjne, men faldt atter pludselig om ude af Stand ikke blot til at aabne øjnene, men ogsaa til at staa paa sine Fødder. I den Grad kan Forbavselse lamslaa. Olaf spurgte nu, hvoraf det kom, at hun faldt saa tit, og hun svarede, at hun var bleven slaaet af Gjæstens barske Blik, han var af Kongeæt, og hvis han kunde gjøre Røvernes Forsæt til intet, var han overmaade værdig til at blive hendes Husbond. De bad nu alle Ole om at blotte sit Ansigt - han havde nemlig trukket Hatten ned over det -, at de kunde se hans Træk. Han bød dem da alle aflægge deres Sorg og holde sig fra al Graad og Kvide, og saa blottede han sit Ansigt, og alle stirrede ivrig paa ham undrende sig over hans store Fagerhed, thi hans Lokker var gule og skinnede som Guld. øjnene holdt han lukkede for ikke at indjage dem Skræk, naar de saa dem. Saa fattede de Mod igjen i Haab om bedre Tider, og det var, som om Gjæsterne vilde give sig til at danse og Hirdmændene til at hoppe og springe, idet den dybeste Sørghed bortredes af overstrømmende Glæde og Munterhed. Saaledes borttog Haabet Frygten, og Gjæstebudet fik et helt andet Udseende, og intet var, som det havde været fra første Færd af; saaledes forjog en Gjæsts venlige Løfte den fælles Frygt af alles Sind. Imidlertid kom Hjale og Skate med ti Svende, som om de vilde bortføre Pigen lige paa Stedet, og gjorde Ustyr overalt med Raaben og Skrigen. Hvis Kongen ikke strax overgav dem Pigen, udæskede de ham til Kamp, sagde de. Ole besvarede strax deres Skraal med at love, at han vilde slaas med dem; han stillede den Betingelse, at ingen lumsk maatte angribe nogen bagfra, medens Kampen stod paa, der skulde kun kæmpes Ansigt mod Ansigt. Derpaa fældede han med sit Sværd, som hed Løgthe, ene dem alle tolv, hvilket var en større Bedrift, end man skulde vente af ham efter hans unge Alder. For øvrigt fandt Kampen Sted paa en Holm midt i en Mose, og ikke langt derfra ligger der en Landsby, som til Minde om denne Kamp bærer begge Hjale og Skates Navne i Forening.

Nu fik han altsaa som Sejrens Løn Pigen til Ægte, og da hun havde født ham en Søn Omund, fik han af sin Svigerfader Lov til at drage hjem og se til sin Fader. Da han havde faaet at vide, at hans Land paa Underkongen Thores Vegne blev angrebet af BlotToste og Ljotar, som ogsaa havde et Tilnaavn, ilede han did for at kæmpe med dem, kun fulgt af en Svend, der var forklædt som Kvinde. Da han ikke var langt fra Thores Borg, gjemte han sit Sværd i en hul Stok og lod sin Ledsager gjøre ligesaa, og da han kom til Kongeborgen, skjulte han sit sande

Aasyn under en falsk Skikkelse og gav sig Udseende af at være en affældig Olding. Han havde været Stodderkonge hos Sivard, sagde han, men Kongens Søn Ole havde ved sit stadige Had drevet ham i Landflygtighed. Saa begyndte adskillige af Hirdmændene strax spotvis at hilse ham med Kongenavn, knæle for ham og række ham Haanden. Derpaa bød han dem gjøre Alvor af, hvad de havde gjort for Spøg, drog Sværdet, han havde skjult i Stokken, og gik løs paa Kongen. En Del hjalp Ole, idet de tog Spøgen for Alvor og ikke vilde bryde det Løfte, de spotvis havde givet, men adskillige brød sig ikke om det taabelige Løfte og stillede sig paa Thores Side, saa der opstod en indbyrdes og tvivlsom Kamp. Omsider blev Thore overvældet og dræbt ikke mindre af sine egne Folks end af sin Gjæsts Vaaben, og Ljotar, der var bleven dødelig saaret og skjønnede, at Sejrherreren, Ole. var lige saa skarpsindig som tapper til at øve Bedrifter, gav ham Tilnavnet den Flinke og spaaede ham, at samme Slags Svig, som han havde anvendt over for Thore, ogsaa vilde blive hans Bane, thi der var ingen Tvivl om, at Forræderi blandt hans egen Husstand vilde fælde ham. Og med de Ord paa Læberne opgav han pludselig Aanden. Vi ser altsaa, at den døendes sidste Ord med Spaadomskløgt varslede Sejrherreren Død, som den med Tiden skulde times ham.

Efter disse Bedrifter begav Ole sig ikke til sin Fader, førend han havde skaffet ham Fred i hans Hus. Hans Fader gav ham Anførselen til Søs, og han fældede i Søslag halvfjerdsindstyve Søkonger, af hvilke Birvil og Hvirvil, Torvil, Nef og Onef, Redvard, Rand og Erand var de ypperste. Ved den Hæder og Ære, han saaledes vandt, opflammede han mange Kæmper, hvis hele Digten og Tragten gik ud paa at øve tapre Bedrifter, til at slutte Forbund med ham. Han dannede sig endog en Livvagt af ubændige Ungersvende, som brændte af Begjærlighed efter at vinde Hæder. I den optog han ogsaa Stærkodder og behandlede ham med den største Ære og viste ham større Venskab, end han selv havde Gavn af. Udrustet med saadanne Kræfter revsede han ved sin store Navnkundighed Nabokongernes Frækhed saaledes, at han berøvede dem al Styrke til at føre Krig med hinanden og ogsaa betog dem al Lyst og Dristighed dertil.

Derefter drog han til Harald og fik ogsaa af ham Anførselen til Søs, og til sidst blev han sendt i Krigstjeneste hos Ring. Paa den Tid var der en Mand ved Navn Brun, som ene var indviet i og deltog i alle Haralds Raad og Anslag. Hver Gang Harald og Ring havde Brug for et hemmeligt Bud, plejede de at betro Hvervet til ham. Grunden til denne Fortrolighed var, at Harald og Brun var bleven opdragne sammen og havde leget sammen som Børn. Da han paa en af sine stadige møjsommelige Rejser druknede i en Flod, paatog Odin sig hans Navn og Udseende og bragte ved at røgte de Sendelser, der blev ham overdragne, paa forræderisk Maade den stærke Enighed, der var imellem Kongerne, til at vakle, og saa stor var hans Falskhed i Henseende til at saa Splid, at han paa begge Sider avlede et saa bittert Had imellem dem, der var knyttede til hinanden med Venskabs og Frændskabs Baand, at det kun syntes at kunne stilles ved Krig. I Førstningen voxede Uenigheden imellem dem i Stilhed, indtil den hemmelige Avind brød aabenlyst frem, da det, de pønsede paa hver for sig, kom for Dagen. Efter at Fjendskabet var erklæret, gik der syv Aar med at træffe Forberedelser til Krigen. Nogle siger, at Harald ikke handlede, som han gjorde, dreven af Had eller af Skinsyge i Henseende til Kongemagten, men med Flid og af egen Drift hemmelig søgte en Anledning til at komme af med Livet, thi da han formedelst sin Alderdom og sin Strængthed var bleven Landsens Folk til

Byrde, foretrak han at falde for Sværd fremfor at pines af Sygdom, vilde hellere opgive Aanden paa Valpladsen end i Sengen og attraaede en Død, der svarede til hans forbigangne Livs Bedrifter. For derfor at gjøre sin Død saa meget berømmeligere og fare heden med et saa meget større Følge stod hans Hu til at faa mange til at gaa i Døden sammen med ham, og han beredte sig derfor af egen Drift til Krig, for at der kunde være Stof til Mandsslæt. Af disse Grunde var han opsat paa baade selv at komme af med Livet og at skille andre af dermed, og for at Mandefaldet kunde blive lige stort paa begge Sider, magede han det saa, at begge Parter var omtrent lige mandstærke, idet han dog lod Ring have en noget større Styrke, fordi han helst saa', at han gik ud af Kampen med Livet og som Sejrherre.